

.....
801.624

OSZK

.....

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1924. évi kiadás

Minden jog a szerzőé.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Helios sajtóipari üzem

B A B I T S M I H Á L Y

PÁVATOLLAK

MŰFORDÍTÁSOK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A TÁLTOS KIADÁSA, 1920

Ebből a könyvből 100
számozott példány ké-
szült finom meritett
papíron a költő keze-
vonásával.

801.624
~~243.268~~

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR	
B. Művelődéskönyvtár	
1957. évi	4783 SZ

ELŐSZÓ

Pávatollakkal ékeskedem. . . .

Ez a legujabb verseskönyvem: csupa idegen vers. Mégis az én könyvem ez így együtt: Babits-könyv, semmi más. Nem „reprezentál” ez semmit, semmiféle „idegen költészetet.” Legfeljebb a magam inaséveit: mert a zöme az inasévekből való.

Egy részét csak azért merem műfordításnak nevezni, mert eredetinek nem merem. Mikor Dantét vagy Shakespearet fordítottam, a műfordítás minden igényeit ki akartam elégíteni. De ezeket a verseket *magamnak* csináltam. Tanultam rajtuk. Próbálgattam: ez a hang, az a hang hogy hangzik magyarul? Milyen lenne magyarul egy *ilyen* vers? A magyar vers volt a fontos, nem az angol vagy francia. Az én versem volt fontos, nem az „idegen költőé.” Sokszor megváltoztattam a szöveget, egyszerűen azért, mert valami nekem — a magyarban — *máshogy jobban tetszett*. Tudatos félreértések vannak a versekben. És némelyik — mint a Charmides, vagy a Lótuszევők — egészen megtelt így a saját költészetem képzetvilágával, a saját lelkem színeivel . . .

Máskülömben is: sokszor fog az olvasó ráismerni egy-egy szóra, egy-egy fordulatra, mely a magam verseiből lopózott be ide; vagy itt jelent meg először (próbálgatva az effektust), hogy aztán egy valóságos Babits-versben nyerjen végső helyet. Egy költői vázlatkönyv ez a könyv, stiltanulmányaim gyűjteménye. Sokszor egészen mindegy volt, hogy miből tanultam: véletlenség vagy divat adta kezembe a poétákat — s kérem az olvasót, ne keresse itt izlésem történetét.

Ne keressen itt mást mint szép verseket, amiknek talán van némi létjoguk, bár származásuk kissé törvénytelen, s olyiknál nehéz lenne az igazi apát megnevezni. Ne keresse „külföldi költők anthológiáját,” angolt, görögöt: hanem csak egy magyar költőt, egy szegény *graculust*, aki pávatollakkal ékeskedik . . .

Babits Mihály.

BACCHYLIDES BÉKEDALA

Minden jó magvat a Béke hint
e földre: aranyt,
ajakunkra mézes
énekek virágait,
szőke tüzek lobogását
égetni ökrök combjait
s gyapjas juhokét csodaszép
oltárköveken,
s drága fiuknak időt
tanulni táncot és zenét!
Fekete pókhálók
fonják be a rémes
paizsoknak ércfogóját
s a lándzsa vas hegyét s a kard
két élet rozsa emészti.
Trombitáknak
rezes öble nem rikolt
és lelkünk méze, az Álom
nem lesz, a szivbűvölő,
szemeinkhez hűtelen.
S haj! lakomák
uton-utfelen
s szeretők édes dalai lobognak!

A HÁRSFAÁGAK CSENDES ÁRNYÁN . . .

WALTER VON DER VOGELWEIDE

A hársfaágak
csendes árnyán,
ahol kettőnknek ágya volt,
ott láthatjátok
a gyeppárnán,
hogy fű és virág meghajolt.
Fölöttünk az ág bogán
Ejhajahujj!
dalolt ám a csalogány!

Vigan futottam
ki a rétre
és kedvesem már várt reám.
Oly izgatottan
jött elémbé! —
Mily boldogság volt, Máriám!
Hogy megcsókolt-e? Meg biz ám!
Ejhajahujj!
Most is pirul belé a szám.

S tréfás-kacagva
hamar ágyat
vetett szép pázsitos helyen.

Nevethet rajta
s titkon vágyat
érezhet aki arra jön,
mert jól láthatja a nyomot,
Ejhajahujj!
amit a fejem nyomott.

Ha tudná más azt,
hogya mi jártunk
ott! ó hogy szégyelném magam!
Nem sejtí más azt,
mit csináltunk,
csak ő maga meg én magam,
meg egy kis madár a fán
Ejhajahujj!
az nem árul el talán.

LEE ANNÁCSKA

EDGAR POE

Sok-sok hosszú esztendeje már
tengerpart bús mezején
élt egy kis lány — ismerhetitek
Lee Annácska nevén
s csak azzal a gondolattal élt,
hogy szeret s szeretem én.

Gyermek volt s gyermek voltam én
Lee Annácska meg én
De szerelmünk több volt mint szerelem
tengerpart bús mezején
Irgyelték még az angyalok is
fenn a felhők tetején.

S ez lett oka, hogy, sok éve már,
tengerpart bús mezején
felhők közül jött egy csunya szél
s meghült Annácska, szegény;
s elvitték úri rokonai
s egyedül maradtam én:
koporsóba csukták el őt
tengerpart bús mezején,

Irgyelték az égi angyalok,
hogy boldogabb ő meg én

az lett oka (mind jól tudjuk ezt
tengerpart bús mezején)
hogy jött felhőből éjjel a szél
s meghült s meghalt a szegény.

De szerelmünk több volt mint soké,
ki nagyobb mint ő meg én,
okosabb mint ő meg én
s sem az angyalok a felhők felett,
sem az ördögök tenger fenekén
nem tehetik, hogy, szívtől a sziv,
elváljunk, ő meg én.

Mert ha kel a hold, nekem álmokat hord,
Annácska küldi felém:
s csillag ha ragyog, már véle vagyok.
Annácska szemét lesem én;
s így az éj idején veled éldelek én,
jegyesem, szívem élete, szép kicsikém,
melletted a sir fenekén,
tengerpart bús mezején.

KISÉRTET

BAUDELAIRE

1.

A sötétség

Pincémbe, hol bús visszhanggá a szó nő,
hová a Sors vetett, fenéktelen
búnak boltjában, hol fény nem terem,
hol — csak az Éj velem — zord ápolónő. —

vagyok, mint piktör, akit úgy ítél
egy élces Isten, hogy homályra fessen,
vagy gyászos étvágyú szakács, ki nyersen —
nem úgy — forralva falja önszívét,

percekre villan, nyúlik, szembetárul
egy csillogó kísértet — csupa báj.
Keleti, álmodó mozdulatárul,

mihelyt a teljes termete kívál,
ráismerek látogatómra: nő az,
sötét és mégis oly sugáros: Ő az!

2.

Az illat

Szittál-e néha halkán terjedő
tömjént, mely dómokon remegve száll át

vagy régi zacskó ó levenduláját,
szimattól ingyenc élvre gerjedő?

Mély, bűvös bájjal, részegítve jár át
a mult, ha jelenben éledő!
Egy drága testen így a szerető
emléknek gyűjti ritka bokrétáját.

Hajából, mely rugalmas és nehéz,
eleven zacskó, ágy tömjénezője,
szárnyas zamat tolonga, vad s merész.

S ruhái, selyme közt a drága szörme,
mit tiszta ifjusága itat át,
kiválasztá a prémek illatát.

3.

A keret

Miként festménynek, bár az bájjal telve,
s igen dicsért ecset megől ered,
külön szépséget ad a szép keret,
a nagy természetből kiszívetelve,

akként aranyzás, érmek, ékszerek
hozzá simultak, a varázst emelve,
tökélyét hirdeté mindannyi nyelve
és hogy szegélye lenni mind szeret.

S ő olykor azt hívé, hogy hirtelen
minden belé szerelmes, s meztelen
csókjába fojtá a szatinhalomnak

szép testét, mely borzongással teli
gyors s lassu rebbenéssel mimeli
friss, gyermekes kecsét a kis majomnak.

4.

Az arckép

Hamut hagy Kór s Halál az őrszemekből,
amelyek értünk égtenek hiven:
e buzgó, gyöngéd, óriás szemekből,
e szájból, melyben fuldokolt szívem,

e csókok ezerjófüvéből, könnyű
sugárnál élesb elragadtatás
tüzéből mi marad? Ó lelkem, szörnyű!
csak sápadt vázlat, pár ironvonal,

amely, miként én, elhal a magánnyal,
s amelyet az Idő, izgága vén,
naponta megsikárol, sörteszárnnyal: —

Élet s Művészet átka, barna rém,
nem ölheted meg egyről az emlékem!
arról, ki gyönyöröm volt s büszkeségem!

A LÓTUSZ-EVŐK

TENNYSON

„Bátorság!” — szól, mutatva part felé —
„e tornyos hullám szárazföldre hord.”
És délután kiért egy part elé,
melynek tán mindig délutánja volt.
Körül bágyadt lég ájult, haldokolt,
pihegve, mint kit fáradt álma bánt.
A völgy fölött állt teljesarcu hold,
s karcsu folyó, lehulló füst gyanánt
a szirt hosszában szállt és szűnt és szállt haránt.

Folyók hazája! hulló füst gyanánt
egy — vékony fátyol lassu leple — szállt;
a másik, szelve ringó fényt meg árnyt
hömpölygetett sok álmos habsugárt,
Látták, csillogva, bellülről az árt
tengerbe folyni; távol: hegytetők,
koros hó három csendes csúcsa, állt
napsütve; rajtuk kúsza cserje nőtt,
fölötte permetes, sötét, kúszó fenyők,

Vörös nyugotba bűvös esti csik
habozva szállt; a hegynyilasokon
látszott a szárazföld, a sárga sik,

s kanyargó völgy, pálmával gazdagon,
s rét, karcsu fákkal, mintegy ablakon;
egymással mindig egyenlő mezők;
s sápadt arcokkal, rózsás partfokon,
sötét, sápadt arcokkal jöttek ők:
a mélabus, szelid-szemű lótosz-evők.

E bájnövényből hordtak ők sokat
és nyújtogattak mindenki elé
gyümölcsös és virágos lombokat;
s ki elfogadta és megizlelé,
a habzaj messziről jött affelé,
mint távol partról; és ha társa éppen
szólt, hangját síri vékonynak lelé
s mélyen alvónak látsza, bárha ébren
és dobogó szive zenére vert fülében.

Leültek hold és nap közt, sorban, ott
ahol a sárga parthomok laza
s édes volt álmodozni rólatok,
nő, gyermek, háznép: otthon és haza!
De fáradt volt az evező s az a
meddő hab: fáradt mint a kósza láb.
S az egyik így szólt! „Nem megyünk haza.”
S daloltak mind: „Honunk, mint délibáb
tul távol tengeren; nem bujdosunk tovább!”

Karének.

I.

Puhábban hull itt édes-bús zene,
mint gyepre elnyilt rózsaszirma hull,
vagy harmatot ha éj csöppentene
csöndes vizekre, gránit-árny alul;
s enyhébben nyugszik pilledt szellemen,
mint bágyadt pilla bágyatag szemén
hozván szép álmokat felőled, büszke menny!
Itt mély hűvös moha
s futóka inda-ostora
s forrás-közön leveles ibolya
s szirten álmos babér csügg s nem virul soha.

II.

Miért, hogy minket gondok súlya nyom
és úgy emészt az éles fájdalom
mig nyugton szunnyad róna, völgy, halom?
Minden pihen: miért mi egymagunk,
mi egymagunk, a dolgok elseje
vesződünk, jajgatunk,
szárnyat se csukhatunk, csak hányatunk:
baj bajnak kutfeje,
nincs vége s eleje
nem enyhülünk az álom-balzsamon,

nem hallgatunk bensőnknek sóhajára :
„Nincs kéj, csak nyugalom“ —
mért szenvedünk mi csak : a dolgok koronája ?

III.

Nézd : rügyből erdő-belsejen
fejlík levél-selyem, sűrű helyen
s bár ágát rázza dél szele ;
nő, zöldül — s nem gondol vele.
Délnap süti ; harmat üti
hűs éjjelente : s majd kerengve
sárgán hull a légbe le.
Nézd : dúslevű gyümölcs a fán
nyárfénytől édesülve s érve, rengve
pottyan halk őszi éjszakán.
Az egész élet-nyáron át
helyében érik a virág :
ér, fonnyad, hullik s nem gondol vele
dus földbe fogva gyökere.

IV.

Gyülölt a kék sötétszin ég
kék sötétszin tengeren.
Halál az élet vége ; mért
legyen éltünk gyötrelem ?
Ó hagyjatok magunkra ! Elszalad
időnk : pár év és némák ajkaink.

Ó hagyjatok magunkra! Mi marad?
elszáll — s mi lesz? a multnak része mind,
mi most mienk — a szörnyü Mult arat.
Ó hagyjatok magunkra! Mi gyönyör
harcolni búval-bajjal? Enyhet ad
bolygni bolygó habon, mely csak gyötör?
Minden pihen s feléd ér, sirgödör,
nagy csöndben; ér, szünik, szakad:
mi nyugtot kérünk vagy halált, halált vagy álmokat.

V.

Mily édes, félálomba elmerülve
látszani, a folyót fülelve
félig hunyott szemekkel ülve!
Mélázni mindig, mint az ámbrafény,
mely fenn mulat a myrrha levelén;
hallgatni suttogásaink
falván a lótuszt napra-nap;
figyelni parton, habfodor ha ring
s habos folyó gyengéden partra csap;
átadni szívünk s szellemünket
a szelid mélaságnak, mindenünket,
merengni, révedezni, álmadozni,
sok gyermekkori arcot visszahozni,
kiket rég elfedett a hant
bronzurna s két marék fehér por ott alatt!

VI.

Drága emlékü házas életünk
s hü nőnk utolsó csókja még nekünk
de változás esett a könnyeken:
azóta házi tűzhelyünk hideg,
fiunk örökle: arcunk idegen
s zavarni jönnek, mint kísértetek.
Vagy vagyonunk fölette a sziget
sok vad nagyúra es a lantideg
ma nékik zeng trójai tetteket,
nagy tetteinket, fél-feledteket.
Vagy forrongás dul honnunk rejtekén?
Maradjon tört, mi megtörött.
Az istenek dühe örök:
nehéz tünt rendet meghozni megín.
Halálnál rosszabb a zavar,
panasz panaszra, kinra kin,
mely hosszan, aggkorig zavar:
nagy gond szivnek, mely harcban megmeredt,
hajós-szemnek, mely csillagot figyelve gyenge lett.

VII.

De liliom- és amaranthusz-ágyon
mily édes, enyhe légbe ringva lágyan
egy szent homályu ég alatt
nézni, nem csügve semmi vágyon,

a dombról, melyet lep biborruhás gyom,
hosszú patak le mint szalad —
barlangi visszhangot fülelni
sűrűn fonódott vadszöllő között,
hang után smaragd vizesésre lelni,
mely szőtt akanthusz-lombba öltözött
s hűvös fenyő alatt terülve, fű között
hallgatni s nézni mind a messze sós vizet.

VIII.

Lótusz virít a meddő szirt alatt,
lótusszal ékes a kanyar patak:
egész nap lágyult hangu szél tolul,
s üres fasorban s vájt barlang alul
s át a fűszeres mezőn a sárga lótusz-him virul.
Volt nekünk elég a tettből, utból volt elég,
bárka-orra, bárka-farra hányt a hullám, hányt a lég,
merre busa bálna köpdös, rémitett a bárka-lék.
Esküdjünk egy esküt és azt őrizzük hiven:
itt pihenni messze lótusz-völgynek öbliben,
mint egy isten, nem törődve földivel, pihen,
Mert ők mind hegyen nyugosznak s nektáruk
[kereng
s nyiluk messze zúg a völgyben s könnyü fel-
[hők fodra leng
dús aranyházuk körül, amely alatt a föld dereng.

S ők titkon nevetnek, nézve pusztá földeket,
hőt, inséget, dögvészt, rengést, égő várost,
[zord eget,
harcot, süllő hajókat, fölkönyörgő kezeket.
Ámde ők nevetnek erre és a jaj nekik zene
mint egy régi szenvedésnek fölgőzölgő éneke,
egy erős szavú, de nem sok értelmű rege,
melyet zeng egy földet túró, dolgot tűrő faj,
mely vet és arat — de mennyi munka, meny-
[nyi baj,
mig begyül kis évi termés, buza, bor, olaj.
S majd elvesznek és szenvednek — mondják,
[alvilágokon
szenvednek sokan — de más Elysium-virá-
[nyokon
nyújtja végre tört testét asphodel-ágyakon.
Ugy van, úgy van, jobb az álom, mint a kósza láb
s evező s szél; — óceán a partnál mostohább:
Hajós társak, nyugodjatok, nem bujdosunk
[tovább!

KITTY
HEINE

A partok közt a bárka,
mint fürge zerge, kúszik;
a Themzéről leúszik
egész a Regentsparkba,

Ott vár reám szép Kittym,
az én imádott kincsem:
fehérebb hótest nincsen
West-Endben és a Cityn.

Ő már epedve vár rám
a tűzhely mellett, Kitty,
teám is elkészíti,
főntve szamovárán.

MEMENTO

HEINE

A hajad olyan fekete,
a ruhád oly fehér:
az ifjuság ígérete
az élettel felér.

Ó csal az ember élete!
Ki tudja, mi nem ér?
Ruhád is lesz még fekete,
hajad is lesz fehér . . .

LESBIÁHOZ

CATULLUS

Kérded, hány ölelésed kéne nékem
ahhoz, Lesbia, hogy szívem beteljék?
Kérdjed, hány a homokszem a kiégett
pálmás Libya messze sivatagján,
hol bus nap tüzesíti ős királyok
sirját, s templomok ódon kőpárkányát;
kérdjed, hány lesi csillag titkos éjen
emberek gyönyörét, s dugott szerelmét:
annyi kéne szegény Catullus örült
szívének ölelésed, hogy betelljék;
annyi, hogy se kíváncsi ész ne tudja
számon tartani azt, se rontó, rossz nyelv ...

A MACSKA

BAUDELAIRE

I.

Mintha az lenne a lakása,
agyamban ide-oda jár
egy szép nagy macska, — csupa báj.
Alig hallatszik nyávogása,

oly diszkrét hangja, oly szelid :
de bárha békül, bár haragszik,
dusan mindég és mélyen hangzik :
és itt van bája, titka itt !

E hang, mely gyöngyözik, szivárog,
betölt, mint dús folyásu dal
és részegít, mint bájital —
hogyan be ne hatna, nincs oly árok,

nincs, melyet nem csitítna, láz,
nincs, melyet nem hevitne, mámor.
Szavakra nincs szüksége, bár oly
beszédese, mint tán semmi más.

Hol a vonó, mely úgy bemarna
lelkembe, művész hangszere,
királyi fülnek szánt zene,
hur, melynek lenne oly hatalma,

mint hangodé, talány-cicus,
szeráfi macska, macska-démon,
kiben mint egy angyalba, finom
minden tag, és harmónikus?!

II.

Balzsamos barna s szőke szőre
annyira, hogy egy délután,
mert *egyszer* megcirógatám,
egy illat lettem én is tőle.

Ő a hely áldó szelleme,
mindent birodalmában ő visz:
ítél, kormányoz, ihlet, őriz;
tündére tán, tán istene.

Ha szemeim, delejbe vonva
e szeretett cicám után
fordulnak, és ha azután
benézek újra enmagamba:

csodálva látom ott megint
sápadt szemének ritka lángját,
eleven opált, tiszta lámpát,
amint meredten rámtekint.

AZ ÁLOMHOZ

(Wordsworth)

Juhnyájra, mely egyenként ballag át
kényelmesen . . . záporra, méherajra
és vízesésre . . . szél és habmorajra . . .
fehér sik égre . . . síma tóra . . . tág
mezőre . . . mindre gondoltam — s tovább
fekszem — álmatlan ; — s már hajnali zajra
gyul a gyümölcsös, zeng a bokrok alja
s az első méla kakukszó kiált.
Igy tegnap éjjel és két éje már
nem nyerlek én, ó Álom! drága, lanya:
ne kínozd azt, ki oly régóta vár;
mi nélküled a reggel dús aranyja?
Jer, nap és nap között áldott határ,
friss gondolat s vig épség édesanyja!

MAUD
(Tennyson)

Madarak a várkertben
este de híttak:
Maud, Maud, Maud, Maud,
igy híttak és ríttak,

Hol volt Maud? Erdőkben
s ki más vele. mint én,
erdei liljomot
fűzván és hintvén.

Madarak erdőkben
daloltak a lomb közt:
Maud itt van, itt, itt,
itt a liljom közt!

Csókoltam; hagyta ő.
Gyermeteg arcu,
tizenhét éves sincs,
de magas, karcsu.

Ó de kiáltanék,
most vagyok büszke:
enyém a Maud szive,
mennybeli üdve!

Látom hogy merre ment
lányosan lejtve :
fű arra megüdült,
harmatot ejtve.

Madarak a várkertben
ríttak is érte :
„Hol van Maud, Maud, Maud ?
Valaki megkérte.“

Kapunál paripa
nyerit, vihog folyton :
nem téged választott,
elmehetsz, lordom !

Országos Széchényi Könyvtár

THE DAYS THAT ARE NO MORE

Tennyson

Köny, léha köny, nem értem, mit jelent
köny egy nem földi bánat mélyiből
kel a szivemben és gyül a szemembe
ha nézek boldog őszi réteket,
rátok gondolva, elmulott napok.

Frissek, miként az első fénysugár
megtérő kedvesinknek árbocán
búsak, miként a végső, mely ragyog
a láthatárba velük elveszön,
oly búsak, frissek, elmulott napok.

Ah búsak, s messze, mint nyárhajnalon
a félig ébredt gerle éneke
haló fülekben, mig haló szemekben
az ablak négyszögű tűztábla lesz:
oly búsak, s messze, elmulott napok.

Drágák, mint emlék-csókok sír ölen
égők, mint képzelt csókok ajkakon
melyek máséi, mélyek mint a vágy
mélyek, mint szüz vágy, s szánattal vadak
Élet Halála, elmulott napok,

LA BELLE DAME SANS MERCI
(Keats)

Mi lelhetett, szegény fiú?
Magadba bolygasz, sáppadón. —
Madár se zeng már, kókkadoz
a nád a tón.

Mi lelhetett, szegény lovag?
hogy arcod bánattal csatás? —
A mókus csűre tellve, kész
az aratás.

A homlokodon liliom,
lázharmat, nedves fájdalom:
s arcod szegény rózsája is
fonnyad nagyon.

Egy hölgyet láttam a mezőn,
szépnél szebbet, tündérleányt:
a haja hosszú, lába hab
és szeme láng.

Kötöztem néki koszorút,
kösöntyüt, illatos övet:
s lám, édesen nyögell felém
és rám nevet.

Lépő lovamra ültetém,
szemem egész nap rajta volt:
ő tündérnótát énekelt
s felém hajolt.

Majd gyűjtött manna-harmatot,
vadmézet s ízes gyökeret
s szólt idegen nyelven — talán
azt hogy szeret.

És tündérbarlangjába vitt
és sirt nagyon, sóhajtozott:
s én négy csókkal vad, vad szemét
lezártam ott.

S álomba dudolt engemet
s akkor álmodtam — jaj! talán
utolsó álmom — a hideg
domb oldalán.

Sok királyt láttam, herceget,
arcuk sápadt, szemük irigy,
s szóltak: „La Belle Dame sans Merci
bűvölt el így!”

És láttam éhes ajkukat
szörnyü intéssel nyilni rám:

és fölriadtam a hideg
domb oldalán.

És jaj! ezért időzöm itt
magamba bolygva, sáppadón:
bár nincs madárdal, s kókkadoz
a nád a tón.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

UN GRAND SOMMEIL NOIR . . .

(Paul Verlaine)

Nagy fekete éj
száll szívemre lágyan
aludj, minden kék
aludj minden vágyam!

Már semmi se fáj
ó szomorú óra!
nem gondolok már
se rosszra, se jóra.

Bölcső vagyok én,
ringat egy kéz engem
sirom peremén —
Hallga, hallga, csendben . . .

A CLYMENE
(Paul Verlaine)

Rejtelmes régi táncok
szövegtelen románcok...
Édes, mert szép színed;
mert ég-szemed;

mert hangod víziója,
mely rémmel teliszórja
értelmem, ezt a tárt
látóhatárt;

mert hattyutested, drága
illatod tisztasága,
s tisztaságodnak a
jó illata;

ah, mert egész mivoltod,
átható hangszer, boldog
holt angyalok köde,
zamat, zene;

édes kadenciára,
korrespondenciára
csábítja idegem:
amen! legyen!

SZÖKŐKUT
(Baudelaire)

Fáradt szemed, szegény szerelmem,
hagyd hunyva hosszan: ne beszélj.
Maradj a hanyag helyhezetben,
amelyben meglepett a kéj.
Künn a szökőkut, mely csevegdél,
és nem szünik sem éj, se nap,
táplálja, melybe meritettél
ma: elragadtatásomat.

Ezer virágot ont ki
s ezer lépét,
melyekre Phébe hinti
ezer színét:
nagy könnyeit úgy önti
záporba szét.

Igy a te lelked, melyet hően
a gyönyörök villáma gyújt,
kirebben gyorsan s vakmerően
szárnyat nagy, bűvös égbe nyújt.
De majd lehalva, szárnyelejtőn
bus bágyadásba márt az ár,
amely egy láthatatlan lejtőn
lelkemnek is mélyébe száll.

Ezer virágot ont ki
s ezer lepét,
melyekre Phébe hinti
ezer színét:
nagy könnyeit úgy önti
záporba szét.

Te kit oly széppé tesz az éjjel,
de jó, ha kebleden vagyok,
az örök panaszt színi kéjjel,
mely a medence közt zokog.
Hold, zengő viz s te éj, te áldott
s ti fák magányos borzama,
szeplőtlen melankóliátok
szerelmem édes tükre ma.

Ezer virágot ont ki . . .

PARASZT HEXAMETEREK

(Theokritos)

Füzzétek nótába nevét karcsú szeretőmnek
drága kilenc Múzsák, szebb lesz akiről ti daloltok

Szíria lányának csúfol mindenki, soványka
naptól barna leány — de szívem szeme méz-
[szinünek lát.

A violák se világosak és sötétszín a jácint
mégis színesek ők és díszei a koszorúknak.

Kecske a gyenge füvet, farkas hajszolja a kecskét,
eke után daru száll: úgy járok én teutánad.

Krőzus kincse ha lenne enyém, kiveretném
képeinket arany fogadalmúl Aphroditének,

téged a nádsippal, kezeidben rózsa vagy alma,
magamat uj ruhába, vasárnapi drága cipővel.

Édes, a lábad olyan mint könnyű disz oszlo-
[pok alján.
hangod muzsika, mozdulatod kimondani nincs
[szó.

I.

A szégyen is mily szép lesz, hogy tiéd!
 mely, mint a hernyó rózsailatot,
 szennyezi bimbós neved örömét!
 s bűnöd mily édességbe iktatod!
 A nyelv, ha, napjaid sorát kísérve,
 trágár híreknek szórja fűszerét,
 nem tud gáncsolni úgy, hogy ne dicsérne,
 neveddel megszentelve rossz hírét.
 Ó mily csodás lakása lett a boldog
 bűnnek, hogy benned lett vidám lakó,
 hol szépség fátyla fedi el a foltot,
 s minden gyönyör lesz, ami látható!
 Ügyelj, szívem, mert nagy jogod jele:
 s tompul a tűr, ha félrevágysz vele!

II.

Lányarcot festett néked ős kezével,
 vágyaim ur-urnője! a Teremtés,
 s gyenge szived, mint gyenge asszonyé ver:
 de nincsen benned csalfa női lengés.
 Szemed fényesebb, de nem olyan álnok,
 s megaranyozza mind amire nézel,
 ki férfialakoddal asszonyálmot

és férfiszemet egyenlőn ígézel.
S talán először asszonytesre szánta
Természet-asszony, — de belészeretve
ébredő formád fiuvá kívánta
vágyam számára hasztalan keretbe.

Ó ha már nők kincsévé kelle lenned,
hadd nékik gyönyöröd — s nekem
[szerelmed!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ULALUME

POE EDGAR

Az ég hamufellege kóbor
a lombot elaszta a hég
a gallyat előlte a hég
a hó a magányos október
az év egy emléktelen év
a vidék tava vadködü Auber
és réve a Weir-tövi rév:
éjfedte a vadködü Auber,
rémjárta a Weir-tövi rév.

Itt rég a titáni fasorban
lelkemmel, a ciprus alatt
Psychével a ciprus alatt
bolyongtam a vulkani korban,
mikor szívem árja szaladt,
mint nyugtalan láva szaladt
Yaanek-hegyi lávasodorban,
mely távoli sarkra halad,
mely zúg, míg a lávasodorban
az északi sarkra halad.

Szavunk szomorú vala; kóbor
lelkünket elaszta a hég
szivünket előlte a hég:

nem tudtuk, a hó hogy október
s nem tudtuk, az éj hogy az év
legéjelebb éjjele (ah ez az év)
nem láttuk elült tavad, Auber,
(noha vitt már rajtad a rév)
feledtük elült tavad, Auber
és rémeid, Weir-tövi rév.

S míg az égen a lángok osztak
s hunyt sorban az éj szeme le,
szállt sorban az ég tüze le;
íme tünt végén a fasornak
nagy fény ködös égi jele,
amelyből egy nagy csodaholdnak
két gyönyörű szarva kele,
Astarte jelének, a holdnak
gyémántszinü szarva kele,

S szóltam: „Kegyesebb ez a holdnál
száll egy sohaj-étheren át,
repül csupa sóhajon át.
Látja, hogy ez arcon a gond jár,
szú-rágta szivembe belát;
jön a Leo-csillagu pontnál
mutatni a béke honát
jön e vészes mennyei pontnál,
fényes-szemü égi barát

az Oroszlán-csillagu pontnál,
nyájas, csodafényű barát.“

De Psyche nyög, ujjat emelve :

„Jaj, e fényben nem bizom én,
se-szinében nem bizom én.

Ne maradj itt, fuss tovakelve!

fuss, mert utolér ez a fény.“

Szólt félve; lehulla seperve

szép szárnya az út fövenyén

nyöge fojtva; lehulla seperve

disz-tolla az út fövenyén,

szomorúan rut fövenyén.

Feleltem: „Eh babonasejtés!

menjünk csak e csillag után

menjünk üde fénye után.

Sybillai sugarat ejt és

a remény s báj fénye. Vidám.

Lásd, rezgve az égbe fut ám.

Hihetsz neki; cselt sohse rejt és

jó helyre vihet ki csupán.

Hihetünk, mert cselt sohse rejt és

jó helyre vihet ki csupán:

mert rezgve az égbe fut ám!“

Igy szólva Psychét megöleltem

csitítva szívében a bűn,

könnyilve a gyáva borún.
S amint tovavittem a kertben,
megakadtam egy kriptakapún,
ős íratu kriptakapún.

S szólék: „Mi van írva, ó lelkem,
e legendás kriptakapún?”

S felelé: „Ulalume, — Ulalume —
Itt nyugszik a holt Ulalume.”

S szívem ekkor lőn mint a kóbor
levél ha elasztta a hév,
mint lomb, ha előlte a hév.

S szólék: „Bizonyosan október
vala s ép ez az év, gonosz év,
mikor erre vitt ez a rév,

De mi csalt ide, épen az év
ezen éjjelén? (Ah ez az év!)

Már látom: e láp ködös Auber
és réve a Weir-tövi rév.

Jól látom, a vérködü Auber
s vad, rémteli Weir-tövi rév.”

QUE DIRAS-TU . . . ?

BAUDELAIRE

Mit mondasz, ó szegény lelkem magányos árny a
mit mondasz, ó szívem ma, mult-gyötörte szív
a szép leányra, szent leányra, égi lányra,
kinek varázs-szeme uj ifjuságra hiv ?

Dicséretem legyen dicséretére zengni,
légtestén érzem az angyalok illatát
Édes magas kegyét fel nem érheti semmi.
tekintete reám fényöltözetet ad.

Akár az éjszakán, magányban, áhítatban,
akár tömeg között, utcákon és utakban
a légben fantoma, mint fáklya lángja, rezg.

S szólalva néha, szól: „Szép vagyok s azt
szabom rád]
hogy im szerelmemért csak a szépet szeresd :
őrangyalod vagyok, s a Múzsád és Madonnád !“

FIFI

PAUL VERLAINE

Fifike fölriadt — mivel két cuppanó
csókkal mondtál nekem jóreggelt: — és a jó
madárka fölfütyült; — de csőre visszabénult
szárnya alá, s dala megint álomba némult.
Ekkor visszaadtam drága csókjaidat,
cserébe csókolván egy százszorost, vigat,
egy mindenütt-jelen-valót, talpadtól enyhén
sötétlő hajadig, mindenhol megpihenvén,
hol árnyas hely kínált... Kacagtál módfelett...
S ekkor térded közé benyomva térdemet

föléd csuklottam, oly mohón, mint hirtelen had
ha támad, és te is mohó voltál, de nem vad,
mert nedves szemeid köszönték a gyönyört. —
És ekkor lám, Fifi egyszerre úgy kitört,
a drága kis madár! most már egészen ébren,
ujjongva, mint barát barátja örömén,
és diadalmamat köszöntve énekében,
trillázva kis szive az ég felé s felém!

S úgy ugrált, szilajon, mint egy szilaj fiucska,
kit utcák vig során egy győztest éljenez.
— S a Hajnal függönyös ablakunk fénybehuzta,
büszkén, hogy kéjeink boldog tanúja lesz.

A CARACALLA THERMÁI ELŐTT

GIOSUÉ CARDUCCI

Áventinust köd fedí, Caeliust is
nedves szél leng a halovány síkságon
távol bús albán hegyek állnak, hóval
födve fehérén.

Hamvas fűrtjein felemelve fátylát
zöldruhás britt nő lapoz a könyvében
e romok után, melyek im dacolnak
éggel, idővel.

Folyton, sűrűen, feketén, károgva
hullámló hollócsapatok kerengnek
a két fal körül, melyek óriássá
dacba merednek.

„Vénült gigáspár — haragosan szólnak
a jósló hollók — minek álltok égnek?“
S olykor új szél hoz komolyabb harangszót
a Lateránból.

Egy járókelő, köpenyét felhajtva
dus szakálla közt fűtyörészve halkan
fel sem nézve megy tova. — Láz, e helynek
istene, hivlak.

Hogyha kedves volt neked az anyáknak
síró nagy szeme s fiaik lecsukló
halovány fején kiterített karjuk,
téged imádó ;

hogyha kedves volt a Palátiumban
rég i oltárod (mikor ő s Evander
halmát nyalta még Tiberis, s esténként
alkonyi fényben

az Aventinus s Capítólium közt
Róma Quadrátát hazatérő quiris
látta még s egy lassu saturni verset
mormoga halkan ;)

Láz, ó hallgas rám. Az uj embereknek
Kicsinyes hadát tova üzd el innen ;
Szent e borzadály, hol az ő s istennő,
Róma, leszunnyadt.

Dus fejét magas Palatinra hajtja ;
Caelius felé kiteríti karját ;
s Appius tág utja mögött nagy válla
messze feszül ki.

LUCIFER CSILLAGFÉNYNÉL

G. MEREDITH

Lucifer egykor utra tárja szárnyát
s borus országát unva száll az égben
e bús bolygónkig felleges sötétben,
hol ébren nyomja sok bűnös a párnát

gőgje zsákmányi: egy sem lelve álmát.
És majd nyugatra dől a Rém a légben,
majd lyb homok fölött forog kerékben,
majd sarki hóra dobja gyászos árnyát.

S emlékeztén, hogy' lázadt régi korban,
sebeit tépi tág zónákon át
mig egyszerre a csillagokra lát,

melyek a menny velője, s visszatörpan,
változhatatlan törvények hadát
sejtívén az ős csapáson csatasorban.

RÓMAI ELÉGIA

GOETHE

Ó, mily lelkesüléssel tölt el e klasszikus ország!
Mily jól értem a Mult és a Jelen szavait!
Itt a tanácsot megfogadom s naphosszat a régi
írók könyveiben keresek új örömet.
Éjjel azonban más tudománnyal foglal el Ámor:
fél-tanulás mellett kétszeres így a gyönyör.
S nem tanulás-e az is, míg kémlem a drága
kebelnek]
formáit s kezem a karcsu csipőn lesuhan?
Igy értem meg a márványt, szellemem össze-
hasonlít,]
lát a tapintó kéz, látva tapintgat a szem!
Igy ha néhány órát ellopna napombul a kedves,
éjjeli órákkal kártalanít pazarul.
S nem mindég ölelünk, olykor csevegünk is
okossan]
s míg ő szunnyad, ezer gondolatot szövök én.
Sok versem született így édes oldala mellett
és a hexameter ütemeit remegő
ujjam az ő hátán olvasta ki. Lágyan aludt ő,
s halk lélekzete, míg szívemig ért, zene lett.
Ámor eközben a mécsre vigyázott s római költők
éjeit álmodván vissza, magában örült.

LE PETIT COIN . . .

PAUL VERLAINE

E kicsi zug, e csöpp sarok,
Mely az enyém,
S mely éleltett, a nagy remény,
Megáldatott.
Órái a sok régi bűnnek
Sápadnak, tűnnek
Fehér számlapján bús szivemnek.

Ártatlanság lakik velem,
Egyszerűség.
Mit van nekem kívánni még,
Aki KRISZTUST vendégelem?
Kemény kenyерem, durva ágyam,
Szegénységem, magányom,
Ó, szent próbám! Ó, drága tanulmányom!

E bajban készre edzett szív,
S ez áhitat,
Mely szeretettel átitat,
Olyan szelíd s olyan naiv
Megoldást adnak életemnek,
A féktelennek,
Melyben vágyaim elpihennek.

Uram, fogadd hálámat! Add

A jó halált.

Küzdelmeimet áldd meg, áldd

Türelmes óhajtásomat!

Alázat utján közeledve

Kér egy szegény sziv, vedd be

Őt és övéit, örök örömödbe!

A HARANGOK

POE EDGAR

I.

Halld, a szánon a harang,

Szép ezüst-harang!

Mily világát a vigságnak zengi ez a hang!

Halld, mint pendül, kondul, csendül

Át az éj jeges legén,

Míg a csillagnak, mely fent ül,

Fénye kristályfényesen dül

Keresztül a lég egén.

Ritmussá fut ám

Mintegy titkos rím után

Össze a csilingelés itt, melyre bong a sok harang,

Sok harang, giling-galang,

Gingalang

És e csengés és e bongás, melyre bong a sok
[harang.]

II.

Halld, az esküvő-harang,

Lágy arany-harang!

Mily boldogság bőségéről bűg e lanyha hang!

Át a balzsam-éj legén

Kéj kereng az énekén!
S az arany-harang alól
Hinta-hang
Olyatag patakja foly,
Melyet holdat nézve hallgat a komoly
Him-galamb.
Ó, e rezgő érc alatt
Mennyi gazdag, enyhe hangzat-ár fakad!
S mint dagad!
Mint szakad
A jövőbe! S ingatag
Mámorába mint ragad
E merengés, e csapongás,
Melyre cseng e sok harang
Sok harang, giling-galang.
Gingalang
És e zengés és e zsongás, melyre leng e sok
harang.]

III.

Halld, a hangos vészharang
Réz-harang!
Milyen rém-regét, regél e zord zivatar-hang!
Vad sikoly, vad rémület
Veri, hökkent éj, füled!
Oly nagyon fél, nem beszél:

Hogyha ily nagy a veszély,
Minden hang
Lármás kegyelem-kiáltás a kegyetlen tűz felé.
Rémült irgalom-könyörgés a siket-vad tűz felé,
Melyet egyre fellebb-fellebb
Őrült vágya üz felé,
Hogy — ma, vagy sohsem — de fellebb
Tán a sápadt hold-arc mellett
Égne és nem itt alatt.
Ó, e sok harang.
Mely kétséget kong a hang!
Rettenet!
Mind mint bűg és bong és bőg!
Milyen borzalom, mit ők
A vonagló lég keblébe öntenek,
Mégis érzi jól a fül
E zugásból,
Pattogásból:
Nő-e a vész, vagy elül;
Mégis jelzi jól a hang,
Mint sikoltás,
Lárma, oltás
Árad a vész, vagy lappang,
Amint árad, vagy kifárad a haragban a harang,
Sok harang,
Sok harang, giling-galang
Gingalang —

És zugásban és bugásban mind a kongó sok
[harang.

IV.

Halld, a harsány nagyharang,
Vas-harang!

Mennyi ünnepélyes gondolatra hí e hang!
Hányszor csendes éjjelen
Borzadunk, ha hirtelen,
Mint egy néma jóslat kél a vad harang-moraj,
Mert minden hang, mely ömöl
A rozsdás torok mögül
Egy sohaj
S a harangozók csapatja,
Amely fenn a tornyot lakja.
Ah, e raj!
Mely nagy érc-nyelvet lendítve
Monoton zenére csal,
S ember-szivre hengerítve
Köveket, tell kedve — jaj!
Ez nem ember, nem is állat,
Nem is asszony — ó utálat!
Ez a raj: manó
És királyuk a harang-vonó
Vonja — csingi — lingi — lang
Lang!

Vonja, mert övé a rang —
 S egy peánt ver a harang.
 S keble tágul, gíngalang,
 Ugy mulat, hogy víg a hang
 Táncol és fel-felrikkant —
 Ritmussá fut ám
 Össze titkos rím után
 Hangja s a harang-peán
 Gíngalang!
 Ritmussá fut ám
 Össze titkos rím után
 Mind a sok nyögő harang,
 Száz zugó harang,
 Mind a zokogó harang —
 Ritmussá fut ám
 Össze mind a, mind a hang,
 Boldog titkos rím után
 Száz nyögő, zugó harang,
 Mind a, mind a sok harang,
 Sok harang, giling-galang,
 Gíngalang —
 Mind a kongás, mind a bongás, melyre bong
 [a sok harang.

A BOLDOGOK SZIGETE

Detlev von Liliencron

Kövér almon kényelmesen tiporgat
a füstös függőfénynél két tehénke;
tyuk, álmában, csodás szemétbe bolygat
de közben is csibéjén körme vége;
nadrágcsaton mély érzéssel sipolgat
kis öcskösének nótát a legényke;
s bizvást az élet öblös árja folyhat!
mit bánja csirke, legényke, tehénke!

OCEANO NOX

Jean Richepin

A csendben alszik
a gőzhajó ;
halk, nyugtató
ringása hallszik.

Elől, magán
egy kicsi matróz
lány füttyöt apróz
az ajakán.

Nyugatra egy vég-
lilás opál
nappalsugár
a vízen leng még.

Zöld habjain,
miket már halkan
beföd az alkony,
a rózsaszín,

e fénynek rajza,
mint csók, olyan,
ha lassudan
leszáll egy arcra.

Majd hirtelen
szétfoly e fényfolt
s a sápadt égbolt
arcán, melyen

már nem születnek
sugárok, ár-
apálya jár
a szürkületnek

s szellő söpör...
s fakó lesz most a
vizszin, mint ócska
hajótükör.

Akkor az özvegy
gyászfürtű nő
szól: „Vaj minő
hatással lesz egy

pár ékszerem
e mély tükörben?”

S az Éjjel körben
kirakja fenn,

hol hajzatának
tért fátyla nyit,
gyémántjait
csillaghadának.

TERRIENNE.

MATRÓZDAL: JEAN RICHPIN.

Nótát a földnek is, a vénnek!

Mert jó a föld,
mert szénnel kormos gyomra tölt,
s hegye emléje bor levének;
jót ád a föld.

Nótát a vénnek!

Nótát a földnek is, a vénnek!

Kenyéranya.
Van tölgye, fenyve s aranya,
Van hangja: titkos dajkaének.
Kenyéranya.
Nótát a vénnek!

Nótát a földnek is, a vénnek!

Ez ama ház,
hol birtokosként megtanyáz,
ki fáradt, tág habról jövén meg.
Ez ama ház.
Nótát a vénnek!

Nótát a földnek is, a vénnek!

Kicsinyjeink
r ajt s ugcolnak tűzhelyre mind

s lángja csitítja, hogyha félnek
kicsinyjeink.

Nótát a vénnek!

Nótát a földnek is, a vénnek!

Virága van,
s sok madárfütttyős ága van;
mosolyra kit ne költenének?

Virága van.

Nótát a vénnek!

Nótát a földnek is, a vénnek!

Övé Boris,
kit megcsókolnak százszor is,
anélkül, hogy papér' mennének.

Övé Boris.

Nótát a vénnek!

Nótát a földnek is, a vénnek!

Ez a nagy ágy,
hol majd elnyugszik mind a vágy;
nem léssz magadba, rajt fekvén meg,

Ez a nagy ágy.

Nótát a vénnek!

ÁLOMORSZÁG

EDGAR POE

Bús, magányos úton át,
hol jó lélek sohse járt,
hol az Éj, egy ős eidólon
fenn uralg gyásshínü trónon,
ide mostan értem épen,
messze jártam, vad Thulében,
mely világ végén egy bájhon, végtelen,
túl időn — túl teren.

Fenéktelen völgyek, folyók,
szurdok, mosás, titánbozót,
formákkal, miket szemed nem sejt,
mert a harmat mindent elrejt;
partnélküli tengerek,
s rájuk hulló meredek,
tengerek, mik nem hevernek,
tűzegekre habot vernek,
tavak, melyek hányják folyton
holt vizük, mely holt és zordon,
hűs vizük, mely halk és fáradt
s rajt a lenge liljomszálat.

S e tavaknál, mik így folyton
holt vizet, mely holt és zordon,

hús vizet, mely halk és fáradt
s hánynak lengé liljomszálat;
e hegyeknél — e folyóknál,
lassan, egyre mormolóknál —
vak bozónál s hol a rossz
béka és gyík táboroz —
e lápoknál és torlóknál,
hol manó jár, —
mindez átokvert helyekben, —
minden méla szögeletben —
rémült utas mit lel itt?
multja leplek rémeit —
szemfedős formákat, mellyek
sóhajtnak a vándor mellett, —
holt barátiét, kik rég be-
költöztek a földre — s égbe.

Szivnek, melynek kinja légió,
ez egy békés áldott régió,
és a csupán árnyat látó
szellemnek ez Eldorádó:
de átutazva utas ember
rá nyillan nézni nem bir, nem mer,
titkát halandó gyenge szem
nem látja nyitva sohasem,
mert tiltja szigorú királya
rojtos pillát emelni rája

s így vándorlélek itt csak mintegy
homályüvegen át tekint s megy.

Bús magányos úton át,
hol jó lélek sohse járt,
hol az éj, egy ős eidólon,
fenn uralg gyásszinü trónon,
haza mostan értem épen:
ott valék, e vad Thulében.

Országos Széchényi Könyvtár

BALLADA ÁLOMHONRÓL

(SWINBURNE)

Elrejttem a szívem rózsaszíromban
távol a naptól, kert közepén
hó puha ágyban; lágy nyugalomban
rózsa alá rejttem szívem én.

Mért nem szunnyad e lágy helyén?

Rózsalevél sem rezzen a fán.

Mi nem ereszti az álmod elém?

Semmi — csak egy titkos csalogány.

Légy csendben; a szél szárnyat csuk nyomban
nyugtalanabb bár mint te meg én

Légy csendben; a nap nyíla megtör a lombban
alszik a szél tenger melegén

bánt még mindig a tünt remény?

s gondok tövise szur talán?

Mi tiltja lezárni pillád idején?

Semmi — csak egy titkos csalogány.

E zöld haza rejlik báj-álomban:

nincs meg a mappa semmi helyén

s édes bár a gyümölcse, halomban

nem hever árus áruhelyén

Álomdana zeng a fák tetején

álomfecske száll a bogán
Ebhang nem veri őzét rejtekén
Se semmi — csak egy titkos csalogány.

Álomhonban rejtezem én
sem szerelem, sem csáb ezután
nem ér a fülembe, nem hat elém
semmi — csak egy titkos csalogány.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÁRNY, CSÖND ÉS A TENGER

(SWINBURNE)

Hosszu éjszaka, álmógy
ég és viz, csuda mély és lágy
csak az árnymezü csönd zeng szét
nesztelen álm- s árnyzenét.

Hosszu éjeken ott fölül
fénnel festve vad árny terül
Kurta éjeken itt alul
dallal töltve a csönd lapul. —

Tudjuk, csillagok és hegyek
künön lágy éjszaka fénylenek
s látatlan, csupa sejtelem,
átborzongnak a tengeren
s hallatlan, s eleven mégis
tőlük zeng a viz és ég is
lenn közelén s fenn, távolán
zeng, fény-élesen, árny-puhán.

CITHERE

PAUL VERLAINE

Lugas-pavillon védve minket
lágyan takarja kéjeinket
s legyezi nyájas rózsaaág ;

s a rózsailat halkan éled,
hála a könnyü nyári szélnek,
mely illatokkal jóbarát ;

Hinnem kell lángoló szavát,
mert teste forr s a kéjre bátor,
s lázat kapok az ajakától ;

s szerelmünk oly forróra hág,
hogy kis nyalánkság, könnyü semmi
elég nekünk egész nap enni.

EGY GONDOLÁBAN

ROBERT BROWNING

(A nő, a velencei Hármak egyikének neje : a férfi kalandor idegen.)

A férfi énekel.

Felküldöm hozzád szívem, mindenem
ez énekemben.

S részt vesz a víz s az ég segít nekem;
az éjjel nemkülönben
közelb tapad utcáidhoz, Velence
hogy el ne öntse
szép arcod mely szívem otthona s messze kincse.

A nő szól.

Próbáld utánam mondani
saját hanglejtésed szerint
e szavaimat, mintha mind
saját szivedből szállna ki;
„Ez asszony szíve s szelleme
„enyém, mint lánc száz szeme,
„melyet (mondd!) nékem ad ime :
„ha akarom becézgetem,
„ha akarom, hát elvetem
„gyűrünkint, itt a vízeken.“

És mondd tovább . . . ne mondd tovább :
mert szó csak szó ! Egy szót se hát !

Vagy mégis . . . Szólits édesen
családias keresztnéven

mintha a Három hallana
e kis szavad s feleletem
minden titkot kivallana.

Szidj, kérdezz, parancsolj nekem,
bontsd az osztályfalat le ma,
melyet köztünk a napvilág
oly gőgösen ragyogva lát.

Mit adjak ? — mindenem ! neked :

A hármaké vagyok : de vedd
előbb ki részed ! Az arab
bölcs tégléjében sok darab
becses gyöngyből hamu marad :
igy szídd ki édes mágusom
a lelkemet az ajkamon —
nekik csak hamvamat hagyom !

A férfi énekel.

I.

Átcsuszunk és át meg át !
Mit csinál a szegény Ágnes

hogyan bezárja ablakát?

Ammögött meg — pénz nagy mágnes —
vén Zánóbi csókolgatja
vásárolt menyasszonyát —
Át meg át!

II.

Átsikamlunk, át meg át!

A Palazzo Pucci lángol
örtűzként az éjen át,
benne száz vendég ficáncol
s egy se bánná ha a gazda
kitörné is a nyakát —
Át meg át!

A nő énekel.

I.

Előbb a lepke-csókot!

Csókolj mint aki azt hiszi,
ez estelen

még nem nyíltam ki teljesen
és csókol addig míg virágja
szirmát lassan kitárja tágra
s a csókolót észreveszi.

II.

No már a méhe-csókot!
Csókolj, mint aki hirtelen
egy vig delen
bimbó keblébe száll, s midőn
beszállt: az, szűzi türelemmel,
mert néki ellenállni nem mer,
kelyhét rácsukja szenvedőn.

A férfi énekel.

I.

Mi vagyok én?
Zsidólegény
s messze röpitlek a hab szekerén
hol templomom áll:
a rabbi vár
táplálni az ördögöt oszlopinál
a te . . . Üzd el ez álmokat! Ugy kicsikém:
te megint te vagy, én pedig én!

II.

Megint mi vagyok?
Csillag, de halott:
aki ront egy frisstüzű csillagot:

még égni akar:
szegény fiatal
csillag! tüzet ád neki és belehal!
s te vagy ... Üzd el ez álmokat! Ugy kicsikém:
te megint te vagy, én pedig én,

Ábrándozik.

Mi boldogabb? A part? A hab?
Menni? maradni boldogabb?
Aludni sárga, dús köles
közt? Uszni sik nagy áramot
folyton kerülve az öles
hintázó vízi liljomot,
mig a halál jég-ujja les? ...
Nyáresteken mi volna jobb?

Megszólal, ábrándozva.

Maradj; ábrándom mit segíthet?
Ez édes vállból nőne bár
egy szárny; és hozzá nőne pár!
téged nem láb, csak szárny röpíthet
Husodból, mely hófehér,
nőjön szárny hát, hófehér:
s ne maradjon hófehér:
dús aranyba folyjon át
és talpig úgy karoljon át,

ragyogó sarlós hold gyanánt
s folyjon fejed fölött haránt
eggyé, mint száz fény-élű kard,
elüzve tőled bármi bajt.

Jer szabadíts meg, egy-valóság,
hogy tűnjön ez álom-bohóság,
mely oly makacs és oly irigy —
Ugy! És maradj meg mindig — így...

Még egyre a férfi ábrándozik.

I.

Hátha kezük közé kerül
imádód? Mig fejem körül
Pál kingalléra hengerül,
Gian meg kötözget emberül:
ő*) nyárssal szur át; szédülök,
és... és feléd dülök.

II.

Már nem segít se kép, se szent:
nézd a Három istentelent!
A partra von, hol messze lent
Lidó hulláma sirt jelent

*) A hármak, a férj!

Löknek — keresztjelet vetek —
s . . . kebledre sülyedek.

A nő felel ábrándozva.

Mártsd ujjad le, mint én csinálom — így.
Nem volna halni édes álom így?
Acéltól, lángtól borzad a haló,
Méregtől épen! . . . A víz puha, jó!

Menj, nézd meg, lenn is ily lágy, kellemes?
Ne még? — Fogj hát egy pántlikás füvet,
pótolni elhányt gyöngyös hajtűmet!
hajam mivel dicsérted, érdemes,
hogy uj ékszer diszítse és nemes.

A férfi szól.

Haza kell menni? Haza — máris?
Tudom. Giudeccai kanális:
a ház félénken néz fölé.
Ajtók át ajtókra lelnek,
ablak ablaknak felel meg:
rendes arc, mint gyermeké.
De mögötte hol az ép
ép szabályos benyomás,
cifraságtalan vonás,
melytől a gyermek arca szép?
S merre zúg az utcahab,

nincs két ablak egy alak
lenézni. — Ah, a nyári nap,
mikor ott megláttalak!
Előbb a függöny fellege —
egy édes hang — és végre Te —
jöttél, megfogni madarad,
mely *épen akkor*, magszemet
keresni az erkély alatt
szállt — s boldoggá tett engemet!
Elállt tüdöm belé, midőn
ott láttalak kihajlani
(elfogni őt, még mielőtt
nagyon távolra szállna ki)
s a bomlott sik tekercsű fűrt
a smyrna szőnyegen kidült,
mint kígyó milyet római
hölgyek, míg Róma trónon ült,
hüségért szoktak hordani,
hordani keblükön kigyózva . . .
Kedves madárka! tartsa meg
szinét, mely csőrén fényeleg,
minthogyha sebzett lótusz rózsa-
szin végre fogta volna meg!

Maradj tovább, bár másokér,
s nem értem! Mit csinál szobád?
— hol nappal kedvtelen henyél

de újra él, ha jó az éj
s megbred a sok ritkaság,
mely kedvedért cserélt hazát
és kedve ellen csügg szobádban
s amellyeket, míg tart, a nap
bűvös kötelékekkel átfon,
hogy holt-némáknak látszanak.
Hidd, hárfád érző hurja, zajt
mely nem mert dallal ütni máskor
most álmos nótát peng magától,
mintha tündérke szállna rajt
s szárnyával izgatná a hűt
(mint angyal hordta sok borult
éjféli pillércsarnokon
át Isten átkát szárnyakon
rád, fényes bűnű Babylon!)

S faragva hárfá lemezén,
hallván az édes hangokat,
mint tikkadt csiga víz neszén,
kinyujt a nimfa hónyakat;
s a szobrok szíve mint dagad!
S a képek lába mint kilép,
s üdvözli egymást mind a kép!
Meg kéne őket lepni most,
Schidone kéjenc hercegét,
amint sok bókot vet, csinost
a formás Luca-szent felé,

Castelfranco Magdája meg
félőn huzódik és remeg
hogy szirtje közt ne lássa meg
a Tizian tanácsura, —
pedig hát rá se gondol a :
rátok néz csak figyelmesen,
drága csecsebecsék sora,
mit unokája, kedvesem,
az asztalon fölhalmola,
hol az okmányt aláírá
ő, mely halált hozott reá,
Mind kéjre tölti most az éjt:
ne rontsd meg, kérlek, ezt a kéjt:
maradj velem — a kedvükért!

A nő szól.

I.

Holnap ha késsel kötözöm
jázminom az ablakközön
találd módját, hogy mint minap
Zorzyd megjelje Zanzimat!
De ha szalagja színe gyász:
résen a Három: jól vigyázz!

II.

És fonjon Zorzi gondolat
orrára zsurlót, borbolyát,

minthami partok mentirül
véletlenségből rákerül:
hogy mig elsziklik idelenn,
közé dobhassam levelem.

Fenn pislog Zanzi éber mécse, jó:
Bizton vagyunk. Egy percre még veled!
Szedd össze, vedd fel régi lényedet:
légy a szerény lovag, a hódoló,
és hölgyed én, hidegebb mint a hó.
Hajolj mint illik, érintsd meg kezem,
segélj a parira illedelmesen
s mondd: „Köszönöm Siora!” —

Szivre sziv!

Ajak ajakra! Utoljára szivj!
Tégy magadévá, s légy örökre hiv.

Meglepik őket és férfi
halálos döfést kap.

Igy kellett lenni édes! — S íme vár
pillád alatt életnél szebb halál.
Csókolj! a gyáva néppel mit törödsz?
Szép fürtödöt simítsd tovább csupán:
véremmel meg ne nedvezd! — Azután —
A Három sohsem élt. Csak én magam
éltem s így halhatok — (egy csókot még) — vigan!

EGY POGÁNY IMÁJA

Baudelaire

Ó ne halkítsad lángod éjre
hevítsd fel zsibbatag szívem
Gyönyör! te lelkek kinja, kéje:
exaudi diva! supplicem.

Légben eloszló istenasszony
láng, amely pincénkben lobog,
kinomon kényed irgalmazzon,
kinek ércdallal áldozok.

Gyönyör! légy urnóm, mindig ébren
husból és bársonyból csinált
álarcot ölts, sziréni vértet.

Vagy a formátlan bor ködében
nehézkes álmodat kínáld,
Gyönyör! te ruganyos kísértet!

SZERELMES PÁRBESZÉD

Theokritos

Leány:

Mind gonosz a pásztor; pásztor csalogatta

Helénát!

Pásztor:

Ment a pásztor után az okos Heléna magátul.

Leány:

Mit dicsekedsz, te gonosz? . . . Mondják, hogy
a csók csupa semmi,

Pásztor:

Mennyi drága gyönyör fér ebbe a semmibe

mégis!

Leány:

Megmosom a számat, kiköpöm belőle a csóкод!

Pásztor:

Megmosod a szácskád? Ideadd, hadd csókolom
ujra!

Leány:

Szép dolog, ily fiatal leányra kivetni a hálót.

Pásztor:

Mit dicsekedsz? Mint álom múlik el a fiatalság.

Leány:

Még nem ért meg a fürt, nem nyílt ki egészen
a rózsa!

Pásztor :

Jöjj az olajfa alá, sugok egy szót drága füledbe !

Leány :

Nem megyek én, ismerlek, a multkor is így
csalogattál !

Pásztor :

Jöjj no, a szilfa közé, hallgasd meg kis
furulyámat !

Leány :

Gyűlölöm a furulyát, csak menj, furulyázz te
magadban !

Pásztor :

Nem félsz, büszke, hogy Aphroditének bosszuja
megver ?

Leány :

Bánom is Aphroditét, csak Artemis áldjon,
elég az !

Pásztor :

Ó ne mondj ilyeket, mert szörnyen rádveti
hurkát.

Leány :

Vesse csak : akkor is Artemis engem védeni
fog majd.

Pásztor :

Nem kerülöd ki Eróst, egy leány se kerülte ki
még őt !

Leány:

Elkerülöm bizony én, csak vidd te magadban
igáját!

Pásztor:

Félek, hogy nem is én, de silányabb lesz
szeretőd majd.

Leány:

Ejhaj, mennyi legény szeretett már, egy se
bűvölt el!

Pásztor:

Annyi után magam egy, jöttem könyörögni
szerelmed!

Leány:

Mit tegyek édesem? A szerelem csupa bú s
keserűség.

Pásztor:

Nem bús, nem keserű, a mienk csupa táncos
öröm lesz.

Leány:

Azt mondják, retteg párjától mindenik asszony.

Pásztor:

Azt inkább, hogy: „nincs amitől rettegne az
asszony”.

Leány:

Rettegek én a gyerektől s kinjától a szülésnek.

Pásztor:

Artemis istennő majd megkönnyíti szülésed.

Leány :

Rettegek attól, hogy szépségemet el ne veszítsem.

Pásztor :

Gyermekeidben a szépséged szebb napra
derül még.

Leány :

És ha tied leszek, illendően te milyen hozományt
adsz ?

Pásztor :

Mind az egész csordám, s erdőimet és legelőmet.

Leány :

Esküdj meg, hogy nem hagysz el, ha betöltöm
a vágyad !

Pásztor :

Nem, soha, bárha magad kergetnél messze
magadtól.

Leány :

Készítesz nyoszolyát, építesz szép kicsi házat.

Pásztor :

Készítek nyoszolyát, pásztorkunyhómban
uralkodsz.

Leány :

Mit mond majd az apám, mit mondok majd
az apámnak ?

Pásztor :

Megdicsér az apád, ha nevem meghallja s örül
majd.

Leány:

Mondd mag hát a neved! (Milyen édes néha
a név is!)

Pásztor:

Daphnis enyém, Lykidas az apám, felesége
Nomaié.

Leány:

Jónevű régi család, de bizony magamé se
silányabb.

Pásztor:

Jól tudom azt: hisz apád maga a jómódu
Menalkas.

Leány:

Merre van az erdőd, nosza mondjad, melyik a
földed?

Pásztor:

Nézd ahol ott az a pár gyönyörű ciprusfa
virágzik.

Leány:

Rágd a füvet, kecském! megnézem azt a kis
erdőt.

Pásztor:

Csöndbe legelj, tehenem! mig megmutatom
kicsiny erdőm.

Leány:

Mit művelsz, te gonosz? Mért nyulsz mellemre
kezeddel?

Pásztor :

Gömbölyödik már két kerek almád ! hadd
tapogassam !

Leány :

Zsibbadás vesz erőt rajtam : viszed el kezed
onnan ? !

Pásztor :

Mit félsz drága leány ? Amit én akarok, nem
olyan rossz.

Leány :

Nézd, árokba tepersz, szép tiszta ruhám csupa
sár lesz.

Pásztor :

Nem lesz sár, aranyom : teríték alá puha gyapjut.

Leány :

Jaj, mit akarsz ? Övemet jaj, miért oldod le
csipőmről ?

Pásztor :

Ezt vetem első áldozatúl ma Aphroditének.

Leány :

Várj, nyomorult ! Meglep valaki ! Nem hallod-e ?
Szólnak !

Pásztor :

Egymás közt suttognak a ciprusok ágai rólunk.

Leány :

Meztelenül maradok : lásd, ronggyá tépted a
szoknyám !

Pásztor :

Uj szoknyát, drágábbat adok majd érte cserébe.

Leány :

Lám, füt-fát megigérsz, ki tudja, mit adsz meg
a végén ?

Pásztor :

Bár a lelkemet, életemet tudnám odaadni!

Leány :

Artemis könyörülj, hogy nem maradok
csapatodban !

Pásztor :

Aphroditének üszőt viszek, egy kis borjut
Erosnak.

Leány :

Szüzlány jött ide, jaj, már nem szüzlány megy
el innen !

Pásztor :

Nem szüzlány, hanem asszony: az én kis
arany feleségem,

Igy a titkos nász megesett. És két szeretők ott
egymásnak nótás szavakat vigadozva feleltek.
S így aztán a leány juhait ment őrzeni, földre
sütve szemét, szégyenlősen, de örülve szívében,
s ment a legény csordája után, betelve a násszal.

A KÁRTYÁSASSZONY

DANTE GABRIEL ROSSETTI

Nem ittad-é tekintete
borát mely megzavar?
amelynek fénye csöndbe vész
mint hang ha hangba hal?
mely nappal is lát csillagot,
s amit az éj takar?

Mellette az aranyhalom
valóban drága kincs
s fején az álomkoszorú:
drágább már semmi sincs —
ó, kit nem boldogítana
az aranyfényű tincs!

Gyors tánc körötte, merre ül,
vak ütemet követ
s kártyái, táncos láb gyanánt
amelyeket kivet,
lángasztalára hullanak
mint dobogó szivek.

Ujjából simán egyre hull
e csillogó szemét
és húllva visszaveri mind

a könnyed árnyzenét:
kék és zöld, bíbor és vörös
gyűrűi nagy szemét.

Kivel játszik? Veled, ki égsz
gyöngyéért szertelen,
velem, ki titkát kutatom,
s aki csak megjelen —
régóta játszunk, ő meg én,
egy különös helyen:

Egy rend nélkül való helyen
ahol az éj a nap.
hol aki fekszik, föl se kél,
s aki alszik, úgy marad:
homályzatos homály között,
a halálárny alatt.

Mik a kártyái, kérdezed?
A szív, mely újra kér,
ha jóllakott; a drágakő,
melyből a vétek él;
a tűr, mely a sötétben öl;
sírásó, szemfödél.

S milyen játékot játszik ő?
velem már veszve rég,
veled még egyre jár, vele

tán el se kezdte még:
de mindenkivel játszik ő,
ahol csak a nap ég.

Kártyát te vetve látsz csupán:
ő fekvé látja már, —
és Élet e játék neve,
így mondja földi száj
de, majdan megtudod, ha szól:
az ő nyelvén Halál!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SPLEEN

BAUDELAIRE

Emlékem több, akár száz éve gyűjtemém.

Fiókos ó butor, benn tarka gyűjtemény,
vers, akta, számvetés, levélke, hangjegy, ócska
nyugták közé csavart nehézkes hajcsomócska,
titkot nem őriz oly sokat, mint bús agyam.
Egy szörnyű pince ez, piramis én magam,
takarva több halált, akár a közös árok.

— Egy temető vagyok s a holdra félve várok;
mint lelkifurdalás, sok nyult féreg gyötör,
s mindég legkedvesebb halottaimra tör.
Egy vén szoba vagyok, hol mindenrózsafonnyad,
hol ósdi divatok lomja lazulva gonnyad,
hol csak halvány Boucher-k, avult pasztell-csaták
szíják egy félbeli üvegcese illatát.

Oly hosszú semmi sincs, miként a sánta órák,
ha súlyos pelyhüket a havas évek szórják
s gyümölcsöd, mord Közöny, a makacs Unalom,
haláltalan huzam arányaiba fon.

— Ó, eleven tömeg! nem vagy te más ma tán itt,
mint tétlen borzadály-övezte szürke gránit,

mely Szahara-fenek ködén bóbiskol át!
Vén szfinx, kit elfeledt a gondtalan világ,
kit mappa nem mutat, s kinek vadult szeszélye
csak akkor zeng, mikor napnyugta süt föléje!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A NÁDI DALOKBÓL

(LENAU)

Naplemente van
gyászos fellegek,
szél sir untalan,
sirva ellebeg.

Villám sáppadón
száll az ég alatt,
képe lenn a tón
gyorsan átszalad.

Villám fényinél
téged látlak itt:
lengeti a szél
hosszu fürteid!

ANNI

EDGAR POE KÖLTEMÉNYE

Hál Isten, a válság
elmult, tovaszéledt
a lassu betegség
a néma veszélyek —
Legyőztem a lázat,
melynek neve „Élet“.

Sajnos, tudom én,
erőm vesztettem :
moccanni se bírok,
fekszem merevedten :
sebaj, hiszen érzem,
jobban vagyok itten ;
itten az ágyban,
testem pihen itt már
akárki ha lát,
holtnak hihet itt már
borzadva tekinthet
s holtnak hihet itt már.

Nyögés, pihegés,
sóhaj, zokogás,
elcsöndesedének,

s a nagy dobogás
a szivben, a szivben, a
szörnyü dobogás!

A kórok, az undor,
a kín, a veszélyek
s a velőben az örült
láz: mind tovaszéledt:
a velőben a láz,
melynek neve „Élet“.

És ó! az a kínok
kínja, a szomjnak
kínja is elmúlt
az iszonyu szomjnak
kéj naphtha-folyóját
nyaló csunya szomjnak:
ittam a forrást,
mely oltja e szomjat, —

ittam a forrást,
melynek szava csittit:
nem mélyen a földben
folyik ez, itt, itt,
pár lábnyi üregben
a föld alatt, itt, itt.

És senki se mondja
nekem ostobán,

hogy keskeny az ágyam,
sötét a szobám : —
nem aludt jobb ágyban
még senkise tán :
aludni, ily ágyban
alhatsz igazán.

Itt Tantalusz-lelkem
nyugalma valóság :
feledte talán vagy
nem bánja a rózsát —
nem bánja a mirtuszt,
nem bánja a rózsát.

Törődik is ő már
sok régi bajával :
szentebb zamatokkal
tell most, ibolyával,
rozmarin-illattal,
vegyest ibolyával,
árvácskavirággal és
szerény ibolyával.

S boldogan alszik itt
fürödve megannyi
álomban rólad
te szép, te hiv Anni ;

fürteid fürdetik
s fulladoz, Anni!

Annica csókol,
simogatott,
szívem a szívéen
elnyugodott —
szívének egén
szívem elnyugodott.

Hogy a fény kialudt, ő
puhán betakart,
kérven a királynőt
s az angyali kart,
hogy árva fejemről
üzzék el a bajt.

Országos Széchényi Könyvtár

És testem az ágyban oly
nyugton hever itt már
(tudva szerelmét)
hogy holtnak alitnál,
és testem az ágyban oly
békén pihen itt már
(szerelme szivemben)
hogy holtnak alitnál
borzadva tekintenél
s holtnak alitnál.

De csillog a lelkem
mint mind a megannyi
csillag az égen,
mert csillaga Anni,
mert csillaga szerelem
csillaga, Anni,
szép szemed csillogó
csillaga, Anni!

Országos Széchényi Könyvtár

VALAKINEK A PARADICSOMBAN

EDGAR POE

Te voltál minden, édes,
miért törődtem én,
forrás a szirten, édes,
sziget a víz színén,
csupa gyümölcs, csupa virág,
s minden virág enyém.

Ah csillagos remény!
Tulfényes álom, mely csupán
leszállni tűnt elém.
„Tovább! tovább! a fény után!”
kiált jövőm felém
S multam vak mélyein sután
némán vergődöm én.

Mert jaj! jaj! mécsesem kimúl
és életem lejár.

„Már vége — vége már! —“
(igyszól, mig parthomokba fúr,
a pompás tengerár)
villámütött fa nem virúl,
nem száll a lőtt madár,
És napjaim csak álmok
és éjjel álmaim

lábad nyomába járnak,
holoti táncába hín
valamely égi árnak
valamely régi rím.

A PATKÁNYFOGÓ

GOETHE

Im én volnék a híres kobzos
ki minden patkányt összefogdos,
s kire e város vagy falú
bizonnyal szörnyen rászorúl.
S bár patkány milliónyi lenne
s egér is épenannyi benne:
megmentem én várostokat:
nekem mindannyi szótfogad.

S aztán ez a jókedvű kobzos
rossz gyermeket is összefogdos
s megszelidül a legvadabb,
ha ő arany hurjába csap.
S bár a fiucska mégoly truccos,
s a bár a leányka mégoly puccos,
csak előveszem lantomat:
nekem mindannyi szótfogad.

S aztán e híres csalfa kobzos
nagy-lányokat is összefogdos,
s belekerül, bármerre megy,
a hálójába nem is egy.
S bár minden szívet megszakasszon

kacér leány és csalfa asszony:
ha zendül bűvös énekem,
az mind rabom lessz énekem!

(Elülről.)

Országos Széchényi Könyvtár

LÉTHE

CH. BAUDELAIRE

Szivemre, jer, kegyetlen, néma lélek
imádott tigris, édes arcu rém :
hadd markolom ez illatos sörény
sűrűjét, melyhez nyúlni szinte félek ;

hadd temetem be fájdalmas fejem
szoknyáid parfümittas vánkósába,
s mint szétzuzott virág, árassza kába
utóízét az elhunyt szerelem.

Aludni, haj! aludni és nem élni!
a halálédes álom csábja vonz.
Szép testedet, mely síma, mint a bronz,
csókkal befenni s semmitől se félni!

Hogy elcsitítsa fáradt sóhajom,
nincs több olyan szer, mint örvényes ágyad ;
csókjaidban hatalmas Léthe árad
s a feledés lakozik ajkadon,

Gyönyörnek érzem sorsom uj fulánkját
s türom ezentul, mint egy hinni tért
hős vértanú, ártatlan elítelt,
kinek buzgalma szítja kínja lángját,

és szívom, mint ki mérget tudva szív,
mézédes bürkét, mérgezett virágát
dús keblednek, mely duzzad a ruhán át
s amelyben sohasem volt zárva szív.

CHARMIDES

OSCAR WILDE

Görög fiú volt. Borral és izes
fügével hagyta el Sziciliát.
Gályája orrán álmodott. Vizes
szél nedvezé sötét fodor haját:
de nem törődött széllal és veszéllyel,
rengő székeről nézte csak, mily nedves, bús
[az éjjel,

mig hajnaltájban izzó fénygerelyt
látott az égen, nyúlós aranyat:
árbócot akkor zajjal leszerelt,
fordittatván a vitorlát hanyatt
északnyugot felé, a szél felé,
s az evezőket ütemes dallal mérsékelé.

S hogy feltűnt a halvány korinthy domb,
horgonyt kis öble fövenyébe vet,
friss olajágot homlokára font,
arcán lemosta a tengervizet,
majd tagjait olajjal kente ő
s lentunikát s bronztalpu uj sarukat vett elő

s csiga nedvével festett dús ruhát,
melyért néger kalmárral alkudott
megjárva a napos Szirakuzát,
s melyen tiruszi paszománt kuszott:

így jött kíváncsi kufárok között
a lágy erdőig, melyet a napfény ezüstözött.

S mikor a fáradt nap megszötte lent
piros felhőkből ágát, csöndesen
de fürge lábbal a szentélybe ment
hol a papok nem vették észre sem
s egy rejtekből nézte hogy régi vig
társai nyájuk zsengejét oltárra mint viszik
s mint szór sistergő sót a láng fölé
a félénk pásztor s hogy függeszti horgas
botját Annak falára ki tevé
hogy kis karámát nem zavarta farkas
s hogy cseng a lányok tiszta hangja itt
mig mindenik hoz jámborul oltárra valamit,
friss tejtől habzó faragott kupát,
friss lépet, melyet még a méhe gyászol
s melyből méz dúsan árad; uj ruhát
himezve drágán ebbel és vadásszal;
olajos bőrt, vivók számára jót
s a tüskés vadkan agyarát s egy tüskés
[szőröcsomót

mit Athenának loptak Artemisztül;
egy foltos zerge bőrét (karcsu testét
egy szép tisztáson szurta nyil keresztül).
Herald jelezte azután az estét

s megürült a pillérövezte hely,
megtéve fogadalmukat egyenkint mentek el.

A vén pap kioltá a tüzeket
kivéve egyet, mely örökkön ég
a cellában; jó fül a szüzeket
hogy dallanak menet, hallhatta még:
vig zaj jelezte távol a falut
s lezárta az űr zord keze a sima érckaput.

Soká feküdt s nem mert lélekzeni
s hallá hogy cseppen oltárról a bor
s hogy hullanak a rózsza szirmai
amint a szellő néha behatol;
s tán ájulásban eligézve volt,
amig a nyílt tető fölött fölkelt a tele hold
s a márványpadlót fénnel ringatá:
felugrott most az ifju vakmerő,
a cédrusajtót hévvel fölnyitá
s im egy nagy harci szobor tűnt elő
sáfrányruhában! griffje csillogott
nagy sisakán s a hosszú érc lándzsáján villogott
s kőből s acélból lánggolyók a pajzson
görgött a Gorgó ólmos két szeme,
haja kígyókból kígyózott a rajzon,
vértelen ajka mintha intene
bénult szeszéllyel, míg a láb alatt
a pislogó bagoly vakon bámulta a falat.

Ekkor a szuniumi tengeren
halász ha hálót lámpánál kötött,
patkók zaját hallhatta hirtelen,
ércdobogást a messze hab fölött
s az éj kárpitját villám szabta át:
bárkáján félve térdre hullt, úgy rebegett imát.

S a bűnös szerelemnek tolvaji
feledték percre a lopott gyönyört
Diána szavát vélvén hallani.
Sok alvót ekkor lázálom gyötört
s a magas tornyon megriadt az ő
s pajzsa mögé rohant hamar az éji zaj elől.

Mert fegyver csörgött a templom körül
s tizenkét márványisten harcba szállt
s a lég közé szokatlan zaj vegyül
s a nagy Poseidon rázta szigonyát
s a márványló nyeríte a frizen
s a harcos lábak vad zaja vad háborut izen.
Halálra készen ott az ifju állt,
boldog hogy látja, bármi lesz az ára,
e szűzi szobrot s nyugodt homlokát,
téged, kegyetlen tisztaság csodája;
ah, boldog volt valóban, mert soha
nem látott ilyet földi szem, csak Trója pásztora.

Halálra készen állt; s egyszerre lám
csend lett s megszűnt a paripák zaja
s ő elsimítá fürtét homlokán
és válláról lehullt az uj ruha —
ki az, kit ily vágy nem zavarna meg? —
az istennőhöz lábhegyen közelget és remeg.

Kék ujjá páncélt az ivor nyakon
s krókuszruhán csatot habozva nyit
s lehull a peplosz a sok hótagon
kitárva szembe titkos bájait,
miket Athéna sohasem mutat:
a páros combot és csipőt s a hószin halmokat.

Ki szerelem bűnét nem ismeri,
az ne olvassa most az én dalom;
neki ez ének zene nélküli,
nem hatja tőle édes borzalom:
de kiknek láng gyulad rá homlokán,
kik megismerték már Erósz, hallgassanak reám.

A fényes képen pár pillantatig
kapzsi szemét mohón legelteté
s a kék teljével jól nem lakhatik;
majd ajakát az istenajk fölé
tapasztlja és a tornyos nyak körül
veti karját s már nem remeg s elfullad és örül.

Sohasem ért ily éjet szerető,
mert folyton mézes szókat suttogott
s ezüst testét őrzetlen nézte ő
és csókkal hintett minden kis tagot
s keze rajtuk kéjjel suhant alá
s forrón verő szívét a hűs kebelre nyomta rá.

És Numidia minden ördögét
forró agyában érzé nyüzsgeni
s lant hurjaként rezgette idegét
egy vonagló kin, édes, isteni,
és nem emelte föl az ajakát,
mig az intő pacsirta nem röpült fölöttük át.

Aki sohasem látott szürke reggelt
sötét szobába kandikálni még
s egy édes test mellől bágyadva nem kelt
boszus szemekkel vonva függönyét,
sohasem érti meg, hogy mily csodás
hosszu a végső csók s milyen nehéz a távozás.

Kristálygyűrűt öltött övül a hold:
e jel jelzi a hajósok szerint
az ég haragját; csillag elhajolt
s hajnal rezegteté a szürke szint
a keletégen, szárnyas pitymalat,
mikor e boldog szerető a hegyről leszaladt.

Riadt lábbal szaladt a szirt alá
s fogózva Pánnak barlangjára lelt.
A kecskelábu horkolt. Hallgatá ;
majd füves hantra zergeként szökel
s fürgén nyargalt az olajberken át,
mely árnyat a jólépitett város szélének ad.

Igy végre egy kicsiny patakhoz ért,
melyet jól ismert, mert gyakran futott
zöld kavicsos partjára hűs vizért
s ott néha ezüst pisztrángot fogott :
most lefeküdt a kardos sás közé
s dobogva és lélektelen a napsugárt lesé.

Igy fekve a zöld marton, egy kezét
a hűvös érbe lanyhán lóggatá
s a reggel friss szellői legyezők
égő arcát s a göndör fűt alá
befúva simogatták homlokát —
titkos mosollyal nézett ő a hangos habon át.

És nemsokára gyapjuköntösében
ébred a pásztor s nyitja ajtaját,
kőd lapul meg az érő rozs közében
s fejét finom füzéreként fonja át,
halmon a sárga házi eb ugat,
juhászok a zörgő fűvön kihajtják nyájukat.

S már a sirály kiszáll a zöld mezőre,
melyet fonalas harmat ellepett,
éhes bárány béget a legelőre
és éber varju leng fészek felett,
mikor néhány vadász meglátta őt
s csodálta, hogy lehet fiu, ki ily sugárra nőtt.

S nem vélik, hogy halandó; s egyik ugymond:
„Az ifju Hülasz ez, a hűtelen;
feledve Herkulest, emészti uj gond
egy nájádért.” — De társa mondja: „Nem:
Nárcisszus ez, önmaga szeretője
és vörösbárony ajkai nem vágnak soha nőre.”

S közelebb jöve harmadik kiált:
„Az ifju Dionüosz ez, ki tán
elrejtve a tigrisbőrt és dzsidát
pihenni dőlt a vadászal után.
Legbölcsebb lesz elfutni, azt hiszem:
égieket büntetlenül nem nézhet földi szem.”

S így megfordultak, vissza sem tekintvén,
s otthonra rege lett a látomás:
heverő isten az ér sása mentén;
és aznap arra nem mert járni más,
sem vágva nád nem hullt, sem olajág:
egész nap elhagyott maradt e szép kis zöld világ

Csak a tudatlan pásztorifju járt ott
üres iszákkal, ugrált és szökölt
a másik oldalon és rákiáltott
remélve, hogy új játszótársra lelt,
de a heverő néki nem felelt,
s ő félijedten együgyü útjára tovakelt.

Vagy a majorból kis leányka jött,
ki még a szerelemről nem tudott,
s midőn a fehér kart a sás között
s midőn látta a fekvő ifjut ott,
égő, szüzi szemekkel nézte meg
s kelletlen-búsan ment tovább, bágyadva, csüg-
[geteg.

S a város zaját hallá a fiu
és hallott néha harsogó kacajt
onnan, hol ifjak játékra s hiu
versenyre gyűltek: s hallott néha dalt
s hallott kolompot, melyet ráz, mohos
forráshoz vezetvén a nyájt, a görbeszarvu kos.

Fürge darázs táncolt a bodza közt;
tücsök, nótáját vígan cirpelé;
s a vízbe, mely kacsákat is füröszt,
a vizi patkány bátran szállt belé,
a félénk mókus ágról-ágra kúszott,
s lassan a parti sáron át nagy teknősbéka
[csúszott.

S a gyenge szellőn a selyem fű regett,
mintha végig sarló söpörne rajt,
cserés irtáson fajdkakas kerengett,
tarkázva itt-ott az ezüst avart,
melynek üvegfestésű szőnyege
fölött a füstös légyvadász, a fecske, billege.

De néki kisebb gondja is nagyobb,
bár rigófüttytől vígan zeng a nád
s a kenderice dala fölbugyog:
búvó párjához édes szerenád;
ah! kisebb gondja is nagyobb, hiszen
látta Pallász keblét s amit nem láthat földi szem.

De mikor tévedt kecskéit a pásztor
sippal a szirt közt összeterelé,
zöngött a nád a madárvijjogástól,
s vihar sejtelve száll a fák fölé.
késett nyáj, árnyként, hazakocogott
s a füge levelén öreg esőcsepp kopogott:

elhagyta a gyikoknak otthonát
s az elboruló erdőtől kikelt
s sötét tanyákon, nedves kerten át
egész a kisedet öbölíge szökellt,
s mikor matróza mind hajóra gyült,
a vásznat fölfeszítetté s a magas farra ült,

s mindjárt a földtől messze járt, s midőn
kilenc nap szállt aranylétráin át
s kilenc gyóntató holdnak monda hön
a csillagtábor éjenként imát
s a lepkéknek susogta titkait,
melyeket nem látott a nap, de az éj létre hitt :

egy nagy bagoly jött sárga kénszemekkel
a ködön át, és a hajóra ült,
mely mintha rakva fegyveres sereggel
lett volna, úgy recsegett és feszült;
a rém huhogva csapkodott; sötét lett
és kardot rántott Orion s maga zord Mars sötétlett

a hold előtt, nem felleg tornya csak
s az óceán ködéből im kivillant
a vörös toll, a szarvas nagy sisak,
a bronzvért s a hétölnyi lándzsa csillant
és hordva fényes, háborus ruhát
Athéna lépdelt a beteg, vonagló vízen át.

Durva hajós szemében lenge fürte
szálló viharnek látszhatott bizony
s a vízen lába, a fehér, a fürge
fehér tajtéknak rejtett zátonyon,
s látván a gályát csapkodó habot
a kormányos a vásznakat levonni jelt adott

De ő, a szentségtörő vakmerő
a drága titkok bűnös meglesője,
a bűnös lánggal égő szerető,
midőn feltűnt a vizen égi nője
örömben és kacagva szólt: „Jövök!”
s a hűvös hangos habba a hajóról beszökött.

S egy fényes csillag leesett az égről,
egy táncos elhagyta a tejutat,
s boszut vevén a sértett szűziségről
Athénba gögös fénnnyel vett utat
a sápadt Pallász zúgó szekeren —
pár buborék jelezte, hol merült el a legény.

S a nagy bagolytól megrezzent az árboc,
amint a bosszus urnőt követé,
és a legénység, attól félve, kárt hoz,
nézni sem mert a gúnyos rém felé,
a vén kormányos csodákat regélt
s a kis hajó mint fecske a viharban, utra kelt.

És Charmidesről szólni senki sem mert
vélvén, hogy egy isten haragja rajt;
s elérve a szoros gádesi tengert
fogadta a hajót tágöblü part.
A kalmárnép a vám felé üget
s kiállítják a piacon mázas edényüket.

II.

De egy jó Triton ment a vizen át
s a fiu testét görög földre hozta
s egy nimfa megfésülte szórt haját,
másik arab füvekkel balzsamozta,
sirálybandával altatá a másik
s kisimitá merev kezét s homloka dult vonását.

S közeledvén athéni otthonához
egy tornyos hullám megragadta őt,
egy tornyos hullám, tajtékkal virágos,
mely rajt csodásan össze-vissza nőtt,
üvegkeblére szoritotta jól
s tört part felé, mint vakmerő, fehérsörényű ló.

Ahol Kolónosz a tengerhez ér,
fekszik egy hosszú, nedves, sima rét,
ismeri jól a fürj és seregély
s elhagyja érte Hümettosz hegyét
a méh és nem ijed fel a faun
ott durva szón, elmúlat a játszó pásztorfiun.

De elhagyván a tüskés labirintust,
amelyen ezer bojtorján kusz át,
a vadász gyakran látja Hiacintust
ott messze vetni fényes diszkuszát
s lehuzza vétkes szemei felett
a kalapot és kürtje sem mer adni vig jelet.

Vagy hajnalban labdát dobálni jönek
driádok, sásos partra, vig sereg;
egy kecskefülű Pánt megtesznek örnek,
hogy zord Poseidon ne lephesse meg,
ha egynek öltönye elhagyja vállát,
s a habból ki ne üsse kék karját, bibor
[szakállát.

A szirtes parton barlang odva, sárga
harangu hajnalkával függönyös.
Sima a part: csak néha arra járva
s félve, hogy elfelejti közönyös
játszópajtása, a zöld, sima nád,
rajthagyja nádon, homokon az ár vizes nyomát.

Virággal tölt, de olyan kis hely ez,
hogy a csapongó lepke arra kelve
délig ott minden mézet megszerez
és mégsem tellik el mohó szerelme,
s ha nem sajnálná a matrózfiu
tépni, hogy lenne a hajó orrára koszoru:

virágtalan hagyná a kis mezőt,
mely nem valami pompás himű rét,
csak néhány nárcisz, itt-ott közbeszótt
tarkítja a fü zöld komoly színét,
amelyet itten senkisé sem kaszál,
ezüst csillaggal — s búvik az apró ibolyaszál.

Ide kihozta őt a hab s örült
megtenni ily kedves szolgálatot
s ahol a vitzől szűzi föld terült,
az arany partra lenyugtatta ott
s mint egy szerelmes, vissza-visszatért
e sápadt test csókjára, mely nemrég oly láng-
[ban élt,

mig a tenger vizével meg nem ölte
az önemésztő kéjes lángokat
s testén a zord halál fagya letörte
ereit, e lilimágakat,
melyek, midőn az erdőn átszökellt,
egyik a másiknak tüzes dobogással felelt.

S mikor hajnalban jött a nimfahad,
az őrszatir a fiura talált ott
és Poseidonra gondolt s megriadt
és elfutott és futva felkiáltott,
s mint tisztás árnyán fürgé sugarak,
a driádok biztos, sűrű menhelyre szálltanak.

Csak egy tündérke vélte csöndesen,
hogy oly szörnyűség mégse lenne tán
egy tengeristen nedves csókja sem
s epedve azon édes csáb után,
amellyel cselt tud vetni szerető
a szűziségnek, titkosan lopódzott vissza ő.

S nem vélte bűnnek, ilyen szép fiúra
áldozni kincsét s vágyától mohón
költé édes nevekkel újra s újra
s fürtét s ajkát csókolta lángolón
és félve, hogy nem ébred, szíve döbbsent,
majd félve, hogy nagyon hamar felébred, tova-
[rebbent.

De visszatért s egész nap véle volt
s mint uj játékra, nevetett reá;
kezét fogdosta s édesen dalolt
s szemét ráncolta, míg elgondolá,
hogy e szép ifju nem kívánja őt:
nem tudta, hogy már megjelent Persephoné előtt.

S nem tudta, milyen bűnös ez ajak
és szólt: „Fel fog ébredni, ismerem,
fel fog ébredni, hogyha majd a nap
vörös paizsát felfüggeszti lenn
Korintus várán: csak csel ez az álom,
hogy ébredve mohóbbnak és vágyódóbbnak
[találjon.

A víz alatt van egy barlangi ház,
ott, mélyebben, mint horgász horga jár,
fujja kürtjét egy trion-óriás
s a koszorut fejemre fonja már
és gyűjti a tengerből a csigát,
hogy ékesítse nyoszolyánk smaragdszin oszlopát.

Ott fedve majd korállal s habezüsttel,
gyöngytrónon, kék vizárny alatt ülünk,
tarkázva gyémánttal és ametiszttel
kagylók suhannak szerte körülünk
s figyeljük, mint cicáznak a halak
egy vihartól törött hajó árbócai alatt.

Piros szemekkel, arany pikkelyekkel
kerengnek ők, mint karmazsin-pihék
s ha nyíl a víz üvegkapuja reggel,
látjuk, mint szunnyad lenn a vízi nép
s hogy ringat ott delfint a jégmadár,
ahol a zöldbe öltözött Próteusz nyája jár.

És remegő, opálszin anemónák
szőnek a tükrös padlón szőnyeget
s bibor rojtokkal szerteszét befonják:
s a roncsolt gályagerendák megett
fésüs halacskák usznak fel s alá
s mézszínű ámbragyöngy terül kulcsolt lábunk
[alá.]

De mikor a megvert Hadur, a Nap,
sugárszárnyával bronzházába szállt
és egymásután fellobogtanak,
mint kis pimpók az éji réten át
a sárga fények: akkor ah! a lány
félteni kezdett, hogy sohasem csügghet majd
[ajakán.]

és felkiáltott: „Ébredj, már a hold
fehérre mos falombot és levélt,
odvából hallom szólni a bagolyt
s csapkodni a nagy barna denevért,
brekeg a béka, zúg az éjbogár
s lassan közeleg a homokon a szürke hideg ár.

Ha isten vagy is, ne légy oly szemérmes:
lásd, él egy tündér itt a sás között
ki jól emlékszik, hogy egy hetyke, kényes
istenfi egyszer hozzá leszökött,
pázsitos ágyán kéjjel ölelé
s arany szárnyával zúgva szállt vissza a nap
[felé.

Ne légy oly félénk: látod, a borostyán
még nagy Apolló csókjától remeg
s a fenyő fenn a parti sziklabástyán
sokat mondhatna (lenne csak kinek!)
Boreas szerelméről; s magam is
láttam, hogy rám kacsintgatott már Hermes, a
[hamis.

Szépnek tart engem az irigy najád is
s jön minden reggel egy derék legény,
hoz almát és levágja a haját is,
fürtével úgy kedveskedik szegény,
hogy legyőzze bennem a szüz dacot;
egy iris-szárnyu madarat csak tegnap is hozott.

Karmazsinlábu volt a kis madár,
A magas szikamórról csente le
hajnalban, mikor éledt a határ
s fészket hét pettyes tojással tele
elvette tőle, mind, amit talált,
mig párja, borókabogyót keresni, messze járt.

A darázs, ki először szüretel,
nem oly hűséges, mint e szép fiú,
ki sok driáddal feledtethet el
sok hiu fogadalmat, sok hiu
esküt, mit Artemisznek félve tett,
mert szép, valóban szép fiú, és ajka csókra
[lett.

Ezüst homloka, mint a felkelő hold
a két szemöldök bércei felett:
az ifju tiruszi tán éppen ő volt,
kit Cythereia úgy megszeretett;
erősek, barnák ifju tagjai,
arcát az első pelyhselyem kezdi borítani.

S ő gazdag is. Sok gyapjútól nehéz
bégető játszik rétvén pajkosan;
kunyhójában köcsöggel áll a méz,
melyet a légy megkóstol torkosan
hanem megjárja, mert beléragad;
s sipjából édesen tud ő kicsalni hangokat.

S mégsem szerettem őt, mert csak neked
tartottam én fenn minden vágyamat,
neked tartottam szüzességemet:
tudtam, hogy el fogsz jönni: vártalak,
te legszebb csillag a víz kék egén,
legszebb bimbó a vízi rét bimbótlan szőnyegén.

Tudtam, hogy el fogsz jönni, mert midőn
először kelt a rügy a fák között
és a tavasz nedvétől gyenge tőm
ezer fehér virággal öltözött,
apró holdakkal gúnyolván az éjt,
sok apró virágholddal, mely a hajnaltól se félt;

midőn a rigófüttyre följedsz
magtáráról a mókusz s a kakuk szólt:
láz járta át uj leveleimet
s törzsem mohos ereit s mint az ujbort
éreztem bennem forni a tavaszt,
éreztem szűzi törzsömön, hogy szenvedély
[apaszt.

Este jöttek az őzikék s legelső
ágamra nyomták vékony orrukat:
magas tetőmön készült már a bölcső,
mely ringatja a madárfiakat:
az ökör szem párjával rajtam élt,
csodáltam, hogy vékony galyam elbirhat
[ennyi kéjt.

Alattam zengett az athéni pásztor
és Amaryllis alattam nyugodt;
köröttem üzte bimbófakadáskor
Daphnis a lányt, ki félénken futott,
mig lehetet érezett haján
forrón — és visszanézve nem futott többé a lány

Hát jer velem buvóhelyemre, jer,
hol a sűrű lomb mennyezetet ad:
szerelmi kékhez illik ez a hely,
hol a legforróbb vágy áldozatát
megszenteli a mirtusz s ringató
árnyék alatt hús rejteken fekszik egy kicsi tó.

Menyét tanyája, méhnek drága rét,
mert nyíl körötte mézes lilium,
vizen ringatva lapos levelét
s egy aranybárka mindenik szírom,
darázs hajója mindenik kehely:
jer hagyd e pusztá partot itt! jobb hely lesz
[az a hely

szeretőknek, mint mi vagyuk, ahol
Cyprus urnője gyakran kóborolt
párjával kit, egy karral átkarol;
nedves öltönyét ott veti a hold
Endymion előtt, mert higgy nekem;
Diána párduclába még nem járt e rejteken.

De hogyha jobb szeretsz, a vizre vissza,
a vándor vizre visszamehetünk,
a tenger legét ajkunk kéjjel issza
s Neptun csarnoka megnyilik nekünk
s naphosszat nézzük majd az óriás
szörnyek ott lenn hogy játszanak s hogy ugrál
[Xiphiás.

Ó jer, mert hogyha urnőm itt találna,
szánalom arcán nem fog látszani:
vadászlánzsáját leteszi Diána
és somijját felajzzák ujjai
s tollas nyilát keblére vonja majd
és elröpíti majd a nyilt — s jaj! hallom már
[a zajt:

ébredj! már hallom lába gyors zaját,
szerelmi harcunk nyomoréka te,
add innom végre csókod italát,
mely édes, mint az istenek teje:
ó régen vágyó szívem vágya jöjj,
még talán elrejtőzhetünk az istennő elől!”

Alig csukta le ajkait, midőn
megrázkódott a galy, szétvált a lomb,
istenillat érzett a levegőn
s a tenger szürke árja visszafolyt,
csaholt az eb, riadt a szörnyü kürt,
s zugva egy lángszakállu nyíl a légen átrepült.

S hol a lány keble fölött gazdagul nőtt
az uj tavasztól tejfehér virág,
e hivatlan vendég, e gyilkos urnő
ép odafurta borzasztó nyilát
és vérvörös barázdát szántva ott
a nyil, hosszú vörös uton szívébe behatott.

S keserü jajjal kibocsátva lelkét
a driád a fiú testére dőlt:
a sirba víve szüzessége terhét
az élvezetlen élvezet, holt gyönyört
s elégtelen vágyait siratta,
mig ifju vérét verdeső szívéből mind kiadta.

Ah! borzasztó volt hangját hallani
és borzasztó volt halni látni őt.
mielőtt élvezhette valaki
testének szüz gyümölcsét, mielőtt
megismerhette ő a kéjt,
melyet ki nem ért, sohasem élt, de halva hal ki ért.

De történt, hogy Cythere asszonya,
ki Adonissal teljes éjen át
egy pásztorlakban kéjeleg vala,
galambhintóján, szép Arkádiát
elhagyva, Paphos felé költözött,
távol halandó szemtől, a csillag és bérc között

s midőn meglátta a boldogtalan
párt s hallá végső gyenge sóhaját
az oreádnak, mely mint nyugtalan
hegedühang rezgett a légen át,
megállítá ezüst galambjait
s a parton termelt és a két hullát találta itt.

Mert mint a kertész, hogyha fölfigyel,
a kis pacsirta hangját figyeli
és sarlójával nagyon is közel
állván, a rózsza ágát átszeli
s a barna földre hull a szép virág
véletlen — vagy pásztorgyerek ha jár a réten át

s két nefelegtset durván eltapod,
rájuk se nézve a gonosz fiu,
melyek kis testvérekként álltak ott
s el nem kerülte őket a hiu
pillangó, mig most kis kelyhükre hág
az öntudatlan könnyü láb s elhull a két virág; —

vagy iskolásgyerek megunva könyvét,
a fű közé magát ha leveti,
liliomszárakat nevetve tör szét
s a szálló órát percre feledi,
nevetve töri szét a liljomot
s ott hagyja eltiporva: — úgy feküdtek ők is ott,

S Vénus kiálta: „A nagy Artemis
kegyetlen karja tette ezt talán,
vagy részes ama másik isten is,
ki göggel trónol Athén hegyfalán?
Ó hogy akikben úgy égett a lángja
a kék vágyának, kék előtt szálltak az alvilágra!”

Igy lány kezekkel a fiut s a lányt
aranyos hintájába tette ő;
s a lányka melle dús gyöngyház gyanánt
fénylett, milyet sok kékes ér besző
és dobogott, még egyre dobogott,
mintha szél rázza nyugtalan a hervadt liljomot.

És akkor a galambok tejfehér
szárnyával úgy szállt át az ég taván
tenger fölött a ragyogó szekér,
mint báránylehő, légi karaván,
az aegeusi viz fölött, amig
távol e Thammusért sirók siráma hallatik.

De ép midőn a dús márványu lépcsőt,
szokott házát elérte a galamb,
rezgett a lány ajkának szirma végsőt
és a nagy ürbe lelke átsuhant
és Vénus, az istennő, tudta már,
hogy újra eggyel kevesebb, ki őt kísérni jár.

S rendelt cédrusból illatos koporsót
és rámetasztelte történetüket,
hogy abban álmodhassanak utolsót,
hol dús olajfák himzik az eget
Paphos szigetnek alacsony fokán,
hol nappal a faun zenél, éjjel a csalogány.

És meg is lett a koporsó s mire
a méh hajnalban a virágba verte
apró lándzsáját s a hegy élire
ébredve felszökölt a könnyű zerge
s felijeszté a mókust és gyikot,
a verőfényes hant alatt aludt már testük ott.

S midőn az új nap csókja rátalált,
Vénus már ott térdelt a hant előtt
s ki szerelmessé tette a Halált,
buzgón kérte az alvilági nőt,
hogy most sz egyszer birja rá urát,
hogy hadd mehessen földi vágy a szörnyű
[réven át.

III.

A mélabús holdatlan Acheronban,
távol az édes naptól és a földtől,
gyümölcstelen, bimbótlan, árva honban,

ahol virágot a tavasz se költ föl
s tehertől nem görnyed az almafa,
hol nem szerelmes a rigó s nem zeng a csíz
[szava:

egy Léthe-menti ér sötét vizénél
ifju Charmides fekszik bágyatag,
tépett virágok vannak a kezénél
s az asphodellok egyre hullanak,
hullnak a sötét vízbe lepkeszárnyon,
hullnak e fehér csillagok — és a táj mint egy
[álom.

S midőn keresve önnön homlokát
dús fürte közt, a viz tükrébe néz,
egy fehér árnyat lát a tükrön át
mögé suhanni és egy pici kéz
lopózik az övébe titkosan,
s egy félénk forró ajk tapad ajkára hosszasan.

S szemei akkor föllobogtanak
s a két arc egyre közelebb hajolt
s egyre közelebb ért a két ajak,
mig mindakettő egy lángrózsa volt
és vágyó karral átölelte őt
s hallotta szívét s lihegett s keble dagadva
[nőtt.

S csókra a lányé volt az ifju teste
s megrontani az ifjué a szűz
és tag a tagot lázasan kereste
s erükben áradt és apadt a tűz —
hallgass most sípom, durva bodzaág:
elég, hogy Erósz kacagott ott is, hol nincs virág.

Hallgass, költészet, nagyon is merész,
a szenvedélyről! Hajtsd most össze szárnyad!
Botor Ikárusz! napba már ne nézz!
Dalod keressen búni hűvös árnyat
hol forrást csörget a kasztáli völgy
vagy hol a víz alatt pihen a holt lesboszi
[hölgy.

Elég, elég, hogy az, akinek élte
csak égő szégyen volt és kinmarás,
a szerelmetlen Hádeszben megérte,
hogy néki is jutott im egy kalász
a lángmezőről, hol a szenvedély
jár s lábát meg nem égeti — elég hogy ez a kék

egyesítette ajkukat a lánggal,
amelyben összesűrösül a lét,
amely a perc mélyére hat fulánkkal
s önnön teljébe öli gyönyörét,
mielőtt a sápadt Persephoné
szolgálni hívta volna őt az ivor trón elé!

TARTALOM:

I. A VERSEK:

Előszó	5
Bacchylides békedala	7
A hársfaágak csendes árnyán	8
Lee Annácska	10
Kisértet	12
A lótusz-evők	15
Kitty	23
Memento	24
Lesbiához	25
A macska	26
Az álomhoz	28
Maud	29
The Days That Are No More	31
La Belle Dame Sans Merci	32
Un Grand Sommeil Noir	35
A Clymene	36
Szökökut	37
Paraszt hexameterek	39
Shakespeare szonettjeiből	40
Ulalume	42
Que Diras-Tu ?	46
Fifi	47
A Caracalla Thermái előtt	48
Lucifer Csillagfénynél	50
Római elégia	51
Le Petit Coin	52
A harangok	54
A boldogok szigete	59
Oceano Nox	60
Terrienne	62
Álomország	64
Ballada Álomhonról	67
Árny, csönd és a tenger	69
Cithere	70

Egy gondolában	71
Egy pogány imája	82
Szerelmes párbeszéd	83
A kártyásasszony	90
Spleen	93
A nádi dalokból	95
Anni	96
Valakinek a paradicsomban	101
A patkányfogó	103
Léthe	105
Charmides	107

II. A KÖLTŐK:

Bacchylides 7.
Baudelaire 12, 26, 37, 46, 82, 93, 105.
Browning, R. 71.
Carducci 48.
Catullus 25.
Goethe 51, 103.
Heine 23, 24.
Keats 32.
Lenau 95.
Liliencron 59.
Meredith 50.
Poe, 10, 42, 54, 64, 96, 101.
Richepin 60, 62.
Rosetti 90.
Shakespeare 40.
Swinburne 67, 69.
Tennyson 15, 29, 31.
Theokritos 39, 83.
Verlaine 35, 36, 47, 52, 70.
Vogelweide 8.
Wilde 107.
Wordsworth 28.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

BS

